

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CXII

П'ЯТНИЦЯ, 14 СІЧНЯ 2005 РОКУ

ЧИСЛО 2

VOL. CXII

FRIDAY, JANUARY 14, 2005

No. 2

Переміг В. Ющенко. Коли ж інавгурація?

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Уся „пома-ранчева“ Україна, а з нею все українство світу зачекалися на логічний момент завершення перемоги Віктора Ющенка у президентських виборах, тобто у повторному голосуванні 26 грудня – на інавгураційні урочистості. Павза, якщо порівнювати з періодами між днем виборів і днем інавгурації Леоніда Кравчука в 1991 році і Леоніда Кучми в 1994 і 1999 роках, у випадку В. Ющенка незрозуміло затягулася. В чому ж річ?

Головна причина затримки полягає в тому, що штаб Віктора Януковича раз-у-раз подає до Верховного суду скарги на рішення Центральної виборчої комісії, які визнають перевагу голосів, поданих за В. Ющенка. 10 січня Верховний суд відкинув, як такі, що не мали під собою достатніх фактичних і юридичних підстав, аж чотири скарги, які надійшли від довірених осіб В. Януковича. Того ж дня Центральна виборча комісія нарешті оголосила офіційні підсумки голосування 26 грудня в єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу з виборів президента України: переможцем виборів визнано Віктора Ющенка.

За нього віддали голоси 15 мільйонів 115 тисяч 712 осіб, що становить 51.99 відсотка усієї кількості виборців. За В. Януковича проголосувало 12 мільйонів 848 тисяч 528 осіб або 44.20 відсотків виборців. 682 тисячі 239 виборців не підтримали жодного кандидата (2.34 відсотка). В закордонному виборчому округу за В. Ющенка віддали голоси 59.52 відсотка виборців, за В. Януковича – 38.50 відсотка.

Також 10 січня Центральна виборча комісія ухвалила рішення оприлюднити ці офіційні результати виборів у газетах „Голос України“ та „Урядовий кур'єр“. Згідно з законом про вибори Президента України, названі газети повинні повідомити про це протягом трьох днів від моменту прийняття рішення Центральною виборчою комісією.

Але вже наступного дня, 11 січня, штаб В. Януковича звернувся до Верховного суду з вимогою відкласти опублікування офіційно проголошених ЦВК результатів виборів у „Голосі України“ і „Урядовому кур'єрі“, оскільки сторона, котра програла, підготувала і готова подати до Верховного суду нову

(Закінчення на стор. 3)

В Іраку внаслідок вибуху загинули українські миротворці

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – 9 січня в Іраку внаслідок вибуху бомби в місті Ес-Сувейра загинули семеро українських миротворців, а 10 січня у багдадському шпиталі помер від поранень ще один український військовий, ще 7 отримали поранення. Тепер загальна кількість загиблих в результаті вибуху становить 8 осіб. Також загинув один та поранено 4 казахстанських військовослужбовців.

10 січня у таборі „Дельта“ українського миротворчого контингенту в Іраку відбулася Панахида за загиблими вісьмома військовослужбовцями. На території табору оголошена жалоба. Тіла загиблих українських вояків доставили до Багдаду, звідки військовий літак США перевіз їх до Рамштайну в Німеччині. Звідти тіла загиблих доставили на батьківщину.

12 січня, перед полуднем, на київському летовищі „Бориспіль“ приземлився літак С-130 Збройних сил США з трунами вісьмох українських миротворців, які загинули 9 січня в Іраку. Цим літаком також доставлено тіло загиблого казахстанського військовослужбов-

ця. На військовому майданчику летовища „Бориспіль“ з усіма військовими почестями відбулася церемонія прощання зі загиблими українськими та казахстанськими миротворцями. Попрощатися зі загиблими миротворцями на військовому майданчику летовища „Бориспіль“ прибули керівництво Збройних Сил України, послы США, Польщі, представники інших дипломатичних місій, народні депутати України, родини загиблих. По завершенню церемонії прощання військові літаки АН-12 та автомобілі доставили тіла загиблих до місць поховання в різні області України та у Казахстан.

Переможець президентських виборів в Україні Віктор Ющенко висловив співчуття родинам восьми українських військових, що загинули в Іраку внаслідок вибуху бомби, і заявив, що виведення українського контингенту з тієї країни буде для нього першочерговим завданням після вступу на посаду.

Трагедія сталася після викриття схованки та вилучення великої

(Закінчення на стор. 4)

Громадська зустріч зі спостерігачами за виборами президента в Україні

Левко Хмельковський

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – Три тури президентських виборів в Україні привернули увагу усього світу, а для країн на теренах колишнього СРСР стали школою демократії. Але передовсім вибори стали наукою самоповаги і національного пробудження для населення України. У третій турі важливу роль у проведенні переголосування відповіло до закону відіграли міжнародні спостерігачі від ОБСЕ та інших організацій. Сотні спостерігачів делегував в Україну УККА. Ці люди їхали на вибори, маючи в США і Канаді свої професійні обов'язки, сімейні турботи, не рахувалися з втомою і незручностями, витрачали особисті кошти в ім'я того, щоб в Україні перемогла правда. Ніхто з них не знав, у яких умовах виконуватиме своє громадське доручення, тому що були попередження про те, що у ряді регіонів на спостерігачів чекають прикросі. Усе ж ці представники закордонної української громади сумлінно виконали свої доручення і заслужили подяку.

9 січня в готелі „Рамада“ відбулась зустріч української громади зі спостерігачами за ходом виборів президента України, яку організувала Координаційна рада УККА штату Нью-Джерсі. Вечір відкрив голова ради Іван Буртик. Кожному зі спостерігачів було вручено пома-

ранчеву стрічку і гвоздик. Пома-ранчеві барви були відчутні й у залі. Після молитви хвилиною тиші було вшановано пам'ять жертв стихійного лиха в Азії і вояків-миротворців, які загинули в Іраку, в числі яких були вояки з України.

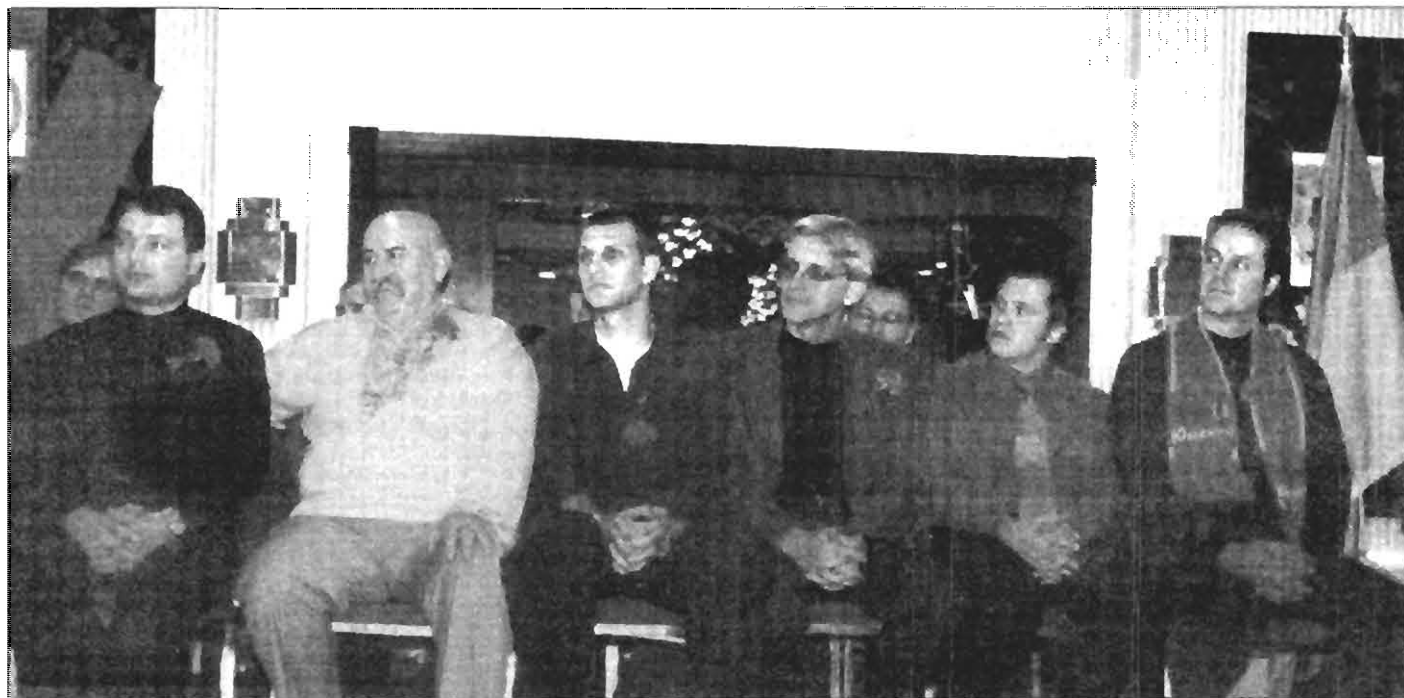
Іван Буртик розповів про останні новини щодо виборів в Україні, на що присутні відповіли скандуванням: „Ю-щен-ко!“ Піс-

ля цього було переглянуто фрагменти відеофільму про „пома-ранчеву революцію“, який зняв в Києві Дам'ян Колодій.

Михайло Козюпа під оплески представив кожного зі спостерігачів і зачитав прізвища тих, які не змогли прибути на зустріч. Після цього кожен з них мав нагоду розповісти про пережите. Переважно громаду цікавили питання, як ставилися до закордонних спостеріга-

чів на півдні і сході України, чи були спроби фальсифікації виборів і чи можна було їх відвернути, чи діяльність спостерігачів була супроводжувана загрозою їхньому життю і здоров'ю. Розповіді спостерігачів так зацікавили присутніх, що після виступу восьмого з них було прийняте рішення надати слово кожному.

(Продовження на стор. 12)

Спостерігачі – в почесній президії

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Папа Іван Павло II передав благословення новому Президентові України

ВАТИКАН. – Папа Іван Павло II 10 січня передав через Посла України у Ватикані Григорія Хоружія благословення новообраному Президентові України Вікторіві Ющенкові. Про це повідомив 11 січня керівник прес-служби МЗС України Маркіян Лубківський. Зустріч глави Ватикану та Посла України відбулася під час традиційного новорічного прийому для дипломатичного корпусу, акредитованого при Святому Престолі. М. Лубківський наголосив, що Ватикан з великою увагою ставився до виборчого процесу в Україні.

До Києва привезено прапор Богдана Хмельницького

КИЇВ. – 12 січня з Стокгольму до Києва привезли прапор Богдана Хмельницького, що, як плянується, буде використаний в інавгурації Президента України Віктора Ющенка, повідомив історик Юрій Савчук, який свого часу віднайшов цю національну реліквію у Військовому музеї Швеції. Крім того, вже тиждень на території України перебуває булава Богдана Хмельницького, яка належить Музеєві Війська Польського у Варшаві. Булаву, імовірно, також буде використано в церемонії інавгурації.

В. Ющенко провів наради щодо кадрових питань

КИЇВ. – Віктор Ющенко провів у своєму кабінеті ряд політичних нарад з Олександром Морозом, Анатолієм Кінахом і керівництвом фракції „Наша Україна“. Політики обговорювали майбутні кадрові питання. Як повідомили у прес-службі В. Ющенка, у своєму кабінеті він також

зустрівся з президентом та засновником Інституту „Схід-Захід“ Джоном Едвіном. В.Ющенко розповів йому про майбутню економічну реформу в Україні, шляхи подолання корупції та євроінтеграційні наміри нашої держави.

КМ виконуватиме обов'язки до початку праці нового уряду

КИЇВ. – Президент Леонід Кучма 5 січня підписав відповідний указ у зв'язку з відставкою прем'єр-міністра Віктора Януковича та відправив у відставку чинний Кабінет міністрів, доручивши йому виконувати обов'язки до початку праці нового уряду.

Американські юристи не погодились працювати для В. Януковича

КИЇВ. – Керівник Центрального виборчого штабу кандидата на президента України Віктора Януковича Тарас Чорновіл заявив 11 січня, що штаб хотів залучити до захисту інтересів кандидата у Верховному Суді України юристів зі Сполучених Штатів Америки. „Частина з цих юристів згодились взяти участь, але буквально через день два вони сповістили, що це політичний процес і вони не хочуть лізти в політику“, – сказав Т.Чорновіл. При цьому він зазначив, що пропозиції надсилалися юристам, які брали участь у судових процесах, пов'язаних з виборами президентів США. Їх відмову допомогти Т.Чорновілу розцінив як наявність „певної, дуже серйозної заангажованості в цих виборах“. У зв'язку з цим прийнято рішення звернутися до швейцарської компанії, що спеціалізується на виборчих процесах. 12 січня представники В. Януковича плянували подати до Верховного Суду скаргу про визнання

переголосування другої тури виборів недійсним. Представляти інтереси В. Януковича будуть народні депутати Т.Чорновіл, Нестор Шуфрич, Раїса Богатирьова, Валерій Коновалюк, українські та три швейцарських юристи.

В. Корнієнко призначено директором „Укрзалізниці“

КИЇВ. – Генеральним директором Державної адміністрації залізничного транспорту 10 січня призначений 55-літній Володимир Корнієнко, мовиться у постанові Кабінету міністрів. Раніше він обіймав посаду першого заступника міністра транспорту. В. Корнієнко очолив „Укрзалізницю“ замість колишнього міністра транспорту Георгія Кирпи, котрого знайшли мертвим наприкінці грудня.

С. Гавриш звільнений з посади судді КС

КИЇВ. – В оточенні чинного Президента України Леоніда Кучми тривають зміни. Своїм указом Л. Кучма 10 січня звільнив Степана Гавриша з посади судді Конституційного Суду у зв'язку з поданою ним раніше заявою. На президентських перегонах минулого року С. Гавриш був представником Віктора Януковича у Центральній виборчій комісії. Тепер він народний депутат і очолює парламентську групу „Демократичні ініціативи“. Інший народний депутат, Ігор Шаров подав Л. Кучмі прохання про відставку з посади радника Президента.

Міністер оборони О. Кузьмук в Іраку

КИЇВ. – Міністер оборони України Олександр Кузьмук в Іраку святкував Різдво з українським кон-

тингентом у складі багатонаціональних сил. Прес-служба міністерства оборони 6 січня повідомила, що під час дводенної візиту міністер обговорить скорочення українського контингенту в Іраку перед його повним виведенням з цієї країни, що заплановане на кінець року. Минулого місяця О. Кузьмук сказав, що Україна повністю виведе свої війська з Іраку до кінця 2005 року, але раніше він попереджав, що держава не має коштів на швидке виведення понад півтори тисячі українських військових.

В Белфасті ампутовано ноги українці

БЕЛФАСТ, Північна Ірландія. – 12 січня лікарі міської лікарні були змушені ампутувати обидві ноги молодій жінці з України, яка обморозилася після того, як спала на вулиці. Представники лікарні не назвали імені тієї жінки, але сказали, що їй 23 роки і що вона приїхала на заробітки з України. Згідно з повідомленнями, та жінка втратила працю перед Різдвяними святами і на тиждень втратила зв'язок зі знайомими. Вона, очевидно, жила поруч з порожніми будинками. Лікарня, де проходила операція, заявила, що ніколи не коментує індивідуальні випадки.

3 1 січня можна перетинати кордон з Росією за внутрішніми пашпортами

КИЇВ. – 3 1 січня року громадяни Росії й України можуть перетинати кордон за внутрішніми паспортами з вкладками, які включені в обов'язковий список документів, необхідних для перетину російсько-українського кордону. З ініціативою скасувати рішення про введення з 2005 року поїздок громадян України у Росію за закордонними пашпортами виступив В. Путін у жовтні минулого року. Крім того, Москва і Київ домовилися про збільшення терміну перебування громадян України в Росії без реєстрації до 90 діб при наявності міграційної карти.

Росія готова пустити швидкісний поїзд „Москва - Київ“

МОСКВА. – Російська залізниця готова до початку серпня відкрити між Москвою і Києвом прискорене сполучення зі швидкістю поїзда до 140 кілометрів на годину. Про це повідомив 4 січня перший заступник начальника департаменту пасажирських перевезень на далекі відстані залізниці О. Смелянович. Доїхати на такому поїзді з Москви до Києва можна буде за 9 годин. Сьогодні швидкий поїзд долає цю відстань за 13 годин. Раніше про такі пляни заявила також „Укрзалізниця“. Митний огляд пасажирів проходитимуть тільки під час посадки. Час огляду не перевищуватиме 30 хвилин. Вагони для поїзду виготовить Крюківський вагонобудівний завод (Кременчук, Полтавська область). Тепер у прямому сполученні Москва - Київ ходять чотири швидких пасажирських поїзди і 15 пасажирських.

За повідомленнями інформаційних агентств

В. Ющенко і М. Саакашвілі відпочивали в Карпатах

ТИСОВЕЦЬ, Львівської обл. – Віктор Ющенко в святкові дні відпочинку перебував на Львівщині разом з дружиною та молодшими дітьми. На курорті „Тисовець“ він зустрів Різдвяні свята, на які запросив Президента Грузії Михайла Саакашвілі з родиною. У Тисовці В. Ющенко подивився виступи фолклорних колективів і послунав українські вертепи та колядки. 5 січня 2005 р. Віктор Ющенко і Президент Грузії Михайло Саакашвілі (на фото він – зліва) підписали „Карпатську декларацію“, в якій наголошується, що народи України і Грузії показали, що свобода і демократія сильніші від державної машини, якою б жорстокою вона не була. В декларації також говориться, що Україна і Грузія і надалі рухатимуться шляхом участі в будівництві об'єднаної демократичної Європи і розвитку добрих взаємин з усіма сусідами. Президент Грузії Михайло Саакашвілі після відпочинку у Карпатах з Віктором Ющенком у розмові з журналістами 6 січня так відгукнувся про провідника української опозиції, котрий, переміг на президентських виборах. „Для мене велика честь перебувати тут на запрошення цієї дуже мужньої людини, людини, котру не зламали ні отруєння, ні всілякі провокації, ні великий тиск, який чинився на нього і його друзів, і ті гроші, які були спрямовані проти нього. І попри все він зміг отримати перемогу на благо народу України, на благо свободи і демократії на всьому європейському континенті“, – сказав президент Грузії. На світлинці ліворуч – Віктор Ющенко під час відпочинку в Карпатах.

Фото УНІАН

Нехай буде з нами Бог миру

„Бог миру нехай буде
зо всіма вами“
(Рим. 15, 33)

Наприкінці року ми всі відчули, як невідворотно Господь історії перегортає чергову сторінку Книги буття українського народу. Відходять у минуле спроби нав'язати людям давню суспільну систему, перефарбовану в інші кольори й позначену іншими назвами, проте таку саму нелюдську й супротивну Божому світопорядкові, якою була система більшовицька. Черговий раз в українській історії з гуркотом падає конструкція влади, в основі якої лежить безоглядна аморальність політики й відверте потоптання гідності людини. Бог ще раз явив людям ту істину, що будь-які вавилонські вежі, оперті на богозневажну й людинозневажну гординю, не встоять. Сьогодні обов'язком кожного віруючого в Україні – незалежно від релігії та конфесії – є скласти подячну молитву Всевишньому за те, що народ наш осягнув цю істину не лише без крові й насильства, а й з великою та усвідомленою вірою в правду, любов та справедливість.

Те, що ми пережили за останні кілька місяців, стало великим історичним надбанням, у якому знайшли своє відображення найрізноманітніші аспекти Божого плану для людства. У цей плодоносний час важливо не впасти в евфорію чи карнавальну радість перемоги, а тверезо й конструктивно облаштувати гідний спосіб життя, спираючись на новоздобутий досвід. Треба не просто утвердити в житті держави законодавчі принципи й суспільні механізми демократії, а й домогтися того, щоб саме наше життя було впорядковане на основі тих цінностей, які творять таку демократію. Для цього кожен з нас повинен старатися вдумливо прочитати і правильно пояснити ті нові знаки, які Господь викарбовує на сторінках нашої історії. Хочемо зосередитися на кількох таких сутнісних знаках, через які Господь промовляє до нас у цю історичну мить.

Народ. Церква цілковито поділяє висновок, який цими днями звучить в Україні звідусіль: справжнім переможцем у тривалих виборчих перегонах став український народ. Він здобув перемогу не просто над своїми кривдниками – він здобув перемогу над самим собою. Відчувши поклик до правди і справедливості, люди ділилися своїми найкращими духовними дарами і від цього сповнювалися святістю. В результаті сталося щонайменше три дива.

Вперше за тривалий час українці поглянули на себе іншими очима й усвідомили, що є народом, відчувши гордість за нього. Зникло невинувдане відчуття, що Бог покинув нас на поталу геополітичним торгам і чужоземним егоїзмам. Народ відчув себе дійовим суб'єктом власної історії, який може стати творцем і гарантом своєї щасливішої долі.

Не менше диво сталося і в очах інших народів світу. Адже народ, який, на думку численних аналітиків, немовби безнадійно відстав від розвитку сучасної демократії, виявив у своїй боротьбі вірність найголовнішим її принципам. Це, зокрема, гідність людини, рівність перед законом, свобода слова, справедливість у людських стосунках, релігійна свобода. Вони породжені християнською культурою, проте не діють автоматично, самі по собі. Для того, щоб вони увійшли в реальне життя, потрібна їх зустріч з національною культурою, який згадані засади демократії є близькими. Події останнього часу довели, що демократія може добре розвинути в українській християнській культурі, оскільки остання здатна надати демократичним засадам етичного сенсу. В цьому проявляється тисячолітній християнський досвід нашого народу, який (досвід) хоч і сильно постраждав від більшовицького експерименту над людиною, проте все ж зберігся і в ці знаменні дні щедро плодоносить.

Проте серед тих принципів, що їх озвучив на протестних майданах український народ, були й такі, які європейською цивілізацією ледь не забуті. Йдеться про релігійний ви-

вір нашого громадянського почуття. Українські Церкви закликали до молитви за чесні та справедливі вибори на всіх етапах виборчого процесу. І люди масово молилися – на Майдані Незалежності й на майданах інших міст, у церковних громадах і в молитовних походах, у своїх родині і на самоті. Все це, взятє разом, віддзеркалює глибинну віру нашого народу. Цей висновок справедливий навіть тоді, коли людина формально вважає себе нерелігійною, проте у вчинках своїх керується тим етичним почуттям, яке зформоване релігійною культурою. Саме це уможливило ще одне диво київського Майдану, коли присутні там люди – віруючі й невіруючі, християни й представники нехристиянських релігій – об'єдналися доволі засадничих духовних цінностей, джерелом яких є об'явлені та незмінні заповіді Божі.

Групи прямого громадянського протесту, що вийшли на міські майдани, були лише часткою тої великої суспільної сили, яка зламала злочинну систему влади. Без виразної її підтримки ці групи були б негайно змєтєні безоглядною панівною командою. У цьому проявилася ще одна закономірність, яку нам сьогодні важливо засвоїти. Демократія – це політична система, яка щодо процедури реалізації є чи не найважливішою з усіх інших. У розбудові цієї системи не можуть брати участі лише елітарні політичні групи. На певний рівень громадянського, культурного і духовного життя мусить піднятися весь народ – на це вказує первісне значення терміну „демократія“. Громадянське суспільство слід будувати спільно, бо воно має брати до уваги кожену людину і служити на користь не якоїсь особливої групи, а всього народу загалом.

Здійснити таке завдання може лише народ, який є глибинно єдиним. Звичайно, наявність суттєвих регіональних відмінностей неможливо заперечити. Вони постанали з певних особливостей нашого історичного та культурного розвитку, а тому не можуть бути штучно й миттєво усунуті. Однак жодні відмінності, якщо народ відчуває себе цілістю, не повинні бути перешкодою для справжньої внутрішньої єдності. В цьому переконає нас досвід інших народів. Різноманіття духовних феноменів є за своєю суттю даром Господнім, яким ми повинні в майбутньому мудро розпорядитися. Регіональні відмінності загрожують національній єдності лише тоді, коли стають інструментами як внутрішньої, так і зовнішньої аморальної політики. Натомість суспільний лад, в якому пошановано гідність людини й засадничі потреби її цілісного духовного розвитку, стане гарантом гармонійної „єдності в багатоманітті“.

Наприкінці минулого року ми досвідчили обидва полюси нашої нації-

ональної правди. З одного боку, переконалися, яким небезпечним може бути брак порозуміння між регіонами, особливо коли влада свідомо роздуває недовіру між ними. В ці тривожні дні з особливою силою промовляли до нас слова Апостола народів: „Благаю ж вас, браття, щоб ви остерігалися тих, хто чинить розділення...“ (Рим. 16, 17). З іншого боку, українці в цей буремний час спромоглися на дивовижні приклади взаємної пошани і братання. В горнілі цього високого почуття регіональні відмінності не розчинялися й не зникали, а лише позбувалися дотеперішніх антагонізмів і сповнювалися любов'ю. Нашим завданням сьогодні є осмислити цей духовний досвід і перенести його на весь народ.

Церква. Аналізуючи внесок українських релігійних спільнот у духовне пробудження людей, ми, зі зрозумілих причин, зосередимо свою увагу на внескові Церков київської традиції, які в історичній ретроспективі та перспективі є духовним стрижнем українського народу. Стан Церкви Києва багато в чому нагадує „дореволюційний“ стан самого народу: вона регіонально роздіблена, а її конфесії ізольовані одна від одної чи навіть взаємно протиставлені. До того ж конфесії Київської Церкви часто виявляють залежність від зовнішніх церковних і політичних впливів, стаючи носіями позацерковних, а то й сутнісно нецерковних концепцій.

Революційний здвиг народу в останні місяці 2004 року є знаком від Бога для спадкоємців Церков київської традиції, щоб ті зробили подібний прорив у своєму дотеперішньому мисленні. Жодна з конфесій не може вважати себе цілою Київською Церквою або її основою, оскільки історично, еклезіологічно і культурно вони творять таку Церкву лише разом. Така об'єднана Київська Церква має стати вершиною еклезіальної візії кожної конфесії, незалежно від кількісних характеристик і суспільних впливів. Рух до єдиної помісної Церкви набирає особливої актуальності саме в контексті нового відчуття єдності в народі. При входженні українських конфесій у єдину Церкву жодна з них не повинна відмовлятися від історично укладених зв'язків з іншими помісними Церквами-Сестрами. Навпаки, цінним досвідом таких зв'язків вона лише збагатить єдину в майбутньому Київську Церкву. Іншими словами, той самий принцип єдності – єдність віри у багатоманітті форм, який Церква пропонує українському народові, вона має запропонувати і сама собі, даючи людям яскравий і переконливий приклад.

(Закінчення на стор. 5)

Переміг В. Ющенко...

(Закінчення зі стор. 1)

скаргу. Тут слід додати, що той самий закон, котрий зобов'язує в триденний термін оприлюднити у двох вище названих газетах результати виборів, водночас зазначає, що опублікування можливе тільки після того, як Верховний суд розгляне всі скарги, що стосуються офіційного рішення ЦВК.

У вівторок Тарас Чорновіл, керівник виборчого штабу В. Януковича, повідомив, що в середу, 12 січня, до Верховного суду буде подано наступну скаргу – з вимогою „...визнати вибори такими, в результаті яких неможливо встановити волевиявлення населення“. Штаб В. Януковича відмовляється визнати офіційно проголошені результати виборів і вихід з цієї ситуації вбачає у призначенні цілком нових виборів президента.

Проте в середу той же Т. Чорновіл повідомив на прес-конференції, що очолюваний ним штаб має час подати згадану додаткову скаргу у четвер або й у п'ятницю, бо, мовляв, надходять все нові матеріали

від виборців про порушення під час переоголошування 26 грудня. Сторона В. Януковича має, згідно з законом, право подавати скарги протягом семи днів від моменту, коли ЦВК офіційно оприлюднила результати виборів, а з цим правом – реальну можливість затримати інавгурацію В. Ющенка до кінця наступного тижня.

Як повідомило 12 січня британське інформаційне агентство Ройтерс, В. Ющенко називає скарги свого супротивника до Верховного суду „тортурами для суспільства“, однак найближче політичне середовище новообраного президента ставиться до такого розвитку подій розсудливо, як і личить демократичним діячам.

„Ми сприймаємо цю ситуацію спокійно. Вони мають право скаржитися, – сказав Юрій Ключковський, представник В. Ющенка в Центральній виборчій комісії, – Не хочу давати жодних політичних оцінок обставинам, що склалися. Дивлячись на це все, люди самі можуть зробити належні висновки“.

За повідомленнями
інформаційних агентств

На допомогу потерпілим

Цілий світ приголомшений страшним нещастям в Азії, яке забрало життя десятків тисяч людей, знищило узбережжя. Це одна з найбільших катастроф останнього століття. На мою думку, українські благодійні організації повинні подати допомогу потерпілим. Варто оголосити збір пожертв з цією метою.

Оксана Кузишин,
Нью-Джерзі

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУ-АДК) переводить збірку на допомогу потерпілим від жахливого стихійного лиха в Азії. Просимо пересилати пожертви на адресу: UUARC, Inc. - Tsunami Victims, 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111

ЗУАДК

АМЕРИКА І СВІТ

Новий кандидат на керівника Департаменту внутрішньої безпеки

ВАШІНГТОН. – Президент Джордж Буш 11 січня висунув Майка Чертофа на посаду голови Департаменту внутрішньої безпеки, який було створено після терактів 11 вересня 2001 року. М. Чертоф – професійний юрист, колишній помічник Генерального прокурора – замінить на посаді голови згаданого департаменту Тома Ріджа, який пішов у відставку. До того 2 грудня Президент пропонував кандидатуру колишнього керівника поліції в Нью-Йорку Бернарда Керіка, який відмовився від тієї посади за власним бажанням. Кандидатуру запропонованого М. Чертофа має затвердити Сенат.

М. Абас обраний палестинським президентом

ГАЗА – Попри заклики бойовиків до бойкоту виборів, активність виборців перевищила 66 відсотків. Новим президентом палестинців – на місце покійного Ясира Арафата – обрано колишнього прем'єр-міністра Махмуда Абаса. Вибори засвідчили великий відрив М. Абаса від його найближчого суперника Мустафи Багрутї, який визнав поразку і назвав вибори перемогою палестинської демократії. Міжнародні спостерігачі загалом високо оцінили спосіб проведення виборів. М. Абас сказав, що хоче відновити мирні переговори з Ізраїлем, і закликав воєнничі палестинські угруповання, які бойкотували ці вибори, припини-

ти їхнє збройне повстання проти ізраїльської окупації. Речник ізраїльського міністерства закордонних справ сказав, що Ізраїль вважає М. Абаса людиною, з якою можна вести переговори. Президент Джордж Буш запросив новообраного провідника палестинців М. Абаса відвідати Вашингтон. Дж. Буш запевнив М. Абаса у своїх намірах допомогти в створенні вільної і демократичної палестинської держави, а також – у вирішенні проблем безпеки, боротьби з тероризмом та економічного зростання. Раніше він сказав, що нове палестинське керівництво повинно зупинити тих, хто прагне знищити Ізраїль. Водночас закликав Ізраїль виконати зобов'язання і вивести ізраїльтян з частини палестинських територій. Президент Дж. Буш ніколи не запрошував до Вашингтону попереднього палестинського провідника Я. Арафата. М. Абас заявив, що пропонує Ізраїлеві руку дружби і розраховує на позитивну відповідь.

Відновлено офіційні взаємини з країнами Європи

ГАВАНА, Куба. – 10 січня Куба оголосила про відновлення офіційних взаємин із усіма країнами Європи. Міністер закордонних справ Куби Феліпе Перес Долі, повідомив, що офіційні контакти були відновлені з послами Чехії, Польщі, Словаччини і Голландії у Гавані, а також з місією Євросоюзу. Минулого тижня тижня зв'язки були відновлені з вісьма іншими європейськими державами – Францією, Німеччиною, Великобританією, Італією, Австрією, Грецією,

Португалією і Швецією, перед цим – з Іспанією, Бельгією й Угорщиною. Хоча дипломатичні взаємини з європейськими країнами ніколи не переривалися, контакти на високому рівні між Кубою і багатьма країнами ЄС були обмежені протягом більше, ніж півтора року – після того, як 75 кубинських дисидентів були засуджені до тривалих термінів ув'язнення. Частина з них була звільнена наприкінці минулого року.

Новий уряд в Ізраїлі

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїльський парламент підтримав склад нового уряду, який запропонував прем'єр-міністр Арієл Шарон. До нового уряду увійшли представники правого блоку партії „Лікуд” та опозиційної партії Праці на чолі з Шимоном Перезом, котрий отримав посаду віце-прем'єра. Вже в кінці місяця на голосування в уряді винесуть питання про вихід зі смуги Газі.

Влада Індонезії закликає до обережності

ДЖАКАРТА, Індонезія. – В Індонезії влада 10 січня закликала співробітників гуманітарних організацій, які працюють у зоні стихійного лиха, бути дуже обережними. На їхнє пересування у провінції Ачех запроваджені обмеження: залишати столицю провінції вони можуть лише у супроводі військових. За даними влади, в Ачесі існує загроза нападів бойовиків-сепаратистів, які виступають проти уряду. Жоель Бу-

тру, керівник гуманітарних акцій ООН у провінції Ачех, так прокоментував заяву властей: „Уряд Індонезії, як кожний уряд, усвідомлює свою відповідальність. І вони намагаються зробити все, що можуть, щоб гарантувати безпеку будь-кому на їхній території”.

Потужний удар стихії по Європі

ЛОНДОН. – 8 і 9 січня на північну частину Європи налетіла буря. від якої загинуло, за різними даними, від 11 до 14 осіб, четверо пропали безвісти. Найбільше постраждав від стихії південь Скандинавського півострова. Зокрема у Швеції загинуло сім осіб. На кількох авто- і залізничних магістралях на південь і схід від Гетеборгу – другого за розміром міста Швеції – було тимчасово припинено рух. Основний удар стихія завдала південним районам королівства, де швидкість вітру перевищувала 120 км на годину. У Великій Британії три особи загинуло через повінь. Дві доби в багатьох районах Англії, Велсу і Шотландії перічили зливи і шумував поривчастий вітер. Це викликало перебої з електрикою. Більше за інші постраждало місто Карлайл на північному заході Англії. Від гурагану потерпіли також країни Прибалтики. У Польщі через пориви гураганного вітру 10 тисяч жителів Помор'я залишилися без електроенергії. У Данії усюди перервано сполучення на залізницях, не ходили поромі.

За матеріалами ЗМІ

В Іраку...

(Закінчення зі стор. 1)

кількості боєприпасів неподалік міста Ес-Сувеїра. Вилучення боєприпасів проводили сапери з Республіки Казахстан, яким на допомогу приїхала група українських миротворців зі складу 72-го окремого механізованого батальйону. Вилучені боєприпаси, серед яких було 35 авіаційних бомб, тягарівками перевезли на спеціально визначене місце для їх знешкодження. Після того, як їх розвантажили, з причин, які розслідуються, стався вибух великої потужності, в якому загинули військовики українського миротворчого батальйону. Загалом в Іраку Україна втратила вже 17 військовослужбовців. Тепер там перебуває понад 1600 українських службовців.

12 січня 2005 року на військовому майданчику лєтовіща „Бориспіль” військовослужбовці Збройних сил України стоять в почесній варті біля трун з тілами миротворців, загинув в Іраку. Фото: УНІАН

10 січня парламент України повторно звернувся до чинного Президента Леоніда Кучми з проханням негайно відкликати український миротворчий контингент з Іраку. Раніше на початку грудня минулого року, Верховна Рада вже закликала Л. Кучму вивести українських миротворців з Іраку. 11 січня Верховна Рада України ухвалила постанову, що пропонує Президенту негайно відкликати миротворців з Іраку. За постановою проголосували 308 депутатів. Проект постанови внесено провідником фракції Компартії Петром Симоненком.

Цього разу депутати мотивують необхідність негайного виведення підрозділу у зв'язку зі загибеллю 8 українських військових. Відповідальність за виконання цієї постанови покладено

на заступника голови Верховної Ради Олександра Зінченка.

Родини загинув в Іраку українських миротворців у найкоротші терміни будуть забезпечені житлом та отримають компенсації у розмірі 105 тисяч доларів США.

Того ж дня Л. Кучма доручив відповідним урядовцям і зобов'язав міністра закордонних справ Костянтина Грищенка і міністра оборони Олександра Кузьму негайно розпочати підготування до виведення українських військ з Іраку, розробити план виведення вже у першій половині 2005 року. „Виведення українських військ може бути здійснено протягом березня-квітня – 72-го батальйону з району Ес-Сувеїри, решту частин протягом двох-трьох місяців”, – сказав О. Кузьмук. У цьому зв'язку він нагадав, що поступове скорочення українського миротворчого контингенту в Іраку передбачено Указом Президента на підставі рішення Ради Національної безпеки і оборони від 28 вересня 2004 року.

Міністерство закордонних справ і Міністерство оборони України проводять консультації щодо виведення українських миротворців з Іраку у першій половині 2005 року, підтвердив 11 січня речник МЗС Маркіян Лубківський. Він також зазначив, що консультації почалися з представниками чужоземних держав. Міністер закордонних справ Костянтин Грищенко зустрівся з послом Великої Британії Робертом Брінклі. Як зазначив на зустрічі британський дипломат, його країна високо оцінює внесок українських миротворців у процес стабілізації в Іраку.

Тим часом представник Державного департаменту США Адам Ерелі вважає, що рішення про виведення українського миротворчого контингенту з Іраку має приймати новий президент України і новий уряд, а не Леонід Кучма.

„США розраховують, що будь-які зміни, що стосуються українського контингенту, будуть зваженими і вироблятимуться в процесі тісних консультацій з коаліційними силами”. Разом з тим, зазначив А. Ерелі, адміністрації Джорджа Буша відомо, що Віктор Ющенко також висловлюється за негайне виведення українських військ з Іраку.

Керівник виборчої кампанії В. Ющенко Олександр Зінченко 10 січня сказав у Києві, що з перших днів після вступу на посаду президента В. Ющенко буде вести консультації з тими відомствами і державними інституціями, що відповідають за виведення українського миротворчого контингенту з Іраку. „Можу сказати, що обіцянка, дана Віктором Ющенко українському народові, буде виконуватися”, – сказав О. Зінченко.

Основною причиною вибуху в Іраку, що призвів до загибелі 8 і поранення 6 українських миротворців, виконувачий обов'язки командувача Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-лейтенант Володимир Можаровський вважає „завчасно спланиовану акцію”. Про це він заявив 10 січня під час засідання, присвяченого трагедії.

В. Можаровський, сказав, що розслідування триває.

Х.В.-Ф.

Україна і Росія: Росія не прогала

Интернет-газета „Українська правда“ 11 січня передрукувала статтю Юлії Тимошенко, вміщену того ж дня в російській газеті „Ведомості“. У передмові до цієї публікації „УП“ звертає увагу на те, що дотепер газета „Ведомості“, яка видається в Москві і має серед читачів урядову та підприємницьку еліту Росії, була вельми скупа на українську тематику, дуже рідко вміщувала інтерв'ю навіть з чільними державними діячами України, а тут раптом – велика стаття одного з представників української опозиції. „УП“ називає її „низкою заспокоїливих пігулок для захитаного ‘помаранчевою революцією’ здоров'я Росії“: мовляв, авторка хоче будь-що виправдатися перед Москвою й написала даний текст виключно для внутрішнього російського користування, інакше тяжко пояснити тези Тимошенко про те, що, виявляється, Україна вступить в НАТО тільки разом з Росією. Передруковуючи цю статтю, редакція „Свободи“ погоджується з висновком „УП“, що „Тимошенко першою серед кандидатів у прем'єри запропонувала себе Росії як гаранта врахування російських інтересів“, проте ми також вважаємо за доцільне принципово підкреслити, що не поділяємо й інших тез, висловлених Ю. Тимошенко. Наприклад, – про належання українців і росіян до „спільної цивілізації“ і що „Росія – це тисячолітня держава“. На сьогоднішній день існує ціла етнопсихологічна наука про різні етнічні і психологічні корені українців і росіян, а історіографія недвозначно засвідчує, що „спільна“ з росіянами цивілізація означала лише економічне, культурне і духовне поневолення нашого народу Москвою. Нижче подаємо перекладений „Свободою“ текст статті Ю. Тимошенко.

За останні півроку російські політики так ревно розмірковували про Україну і справи нашої країни, що тепер я, український політик і депутат Верховної Ради, маю моральне право поміркувати про справи російські. І в цьому світлі – про перспективи російсько-українських взаємин після вступу на пост нового президента України Віктора Ющенка, до команди якого я маю честь належати.

Мені постійно доводиться чути, що Росія прогала президентські вибори в Україні. Категорично не погоджуюся з цим. Якщо говорити про політтехнологів – громадян Росії, то так, ці люди програли вибори. Вони так і не збагнули ні природи української державності, ні менталітету різних прошарків нашого електорату.

Якщо мати на увазі декількох російських підприємців, котрі пов'язували з Віктором Януковичем свої надії на участь у привілейованій (властиво, кримінальній) приватизації українських підприємств і котрі вклали в Януковича великі гроші, – так, вони програли вибори. Але якби спонзори Януковича своєчасно і глибоко проаналізували ситуацію, вони зрозуміли б, що з певних причин провідник типу Януковича не був потрібний країні, тому не міг стати її президентом.

Росія – це не політтехнологі і не жменька невдалих інвесторів. Це тисячолітня держава зі своїми довготривалими стратегічними інтересами. Й ось ці фундаментальні інтереси при президентові Вікторіві

Ющенкові нітрохи не постраждають. Навпаки, відкриються нові можливості для їхньої реалізації.

Від весни 2004 року ми намагалися достукатися до Кремля, щоб пояснити, що нас не треба боятися. Ми хотіли втримати адміністрацію російського президента від необачних дій. На жаль, тоді нам це не вдалося. Політтехнологі й інвестори Януковича, занепокоєні долею своїх грошей, спорудили довкола Кремля додаткову фортечну стіну, щоб унеможливити нормальний діалог між керівництвом Росії та очевидним переможцем президентських виборів в Україні. Пізніше ці люди, котрі відверто вводили в блуд Росію і російську владу, винайшли нову легенду. Янукович, виявляється, виграв вибори 21 листопада, а потім прийшла всемогутня Америка і влаштувала революцію. Тому треба помститися „жахливий“ Америці, зокрема шляхом фактичної блокади нової української влади і шляхом стимулювання розколу України.

Ми повинні зрозуміти і визнати, що українсько-російські взаємини мають історично зумовлений характер. І вони не можуть бути віддані на відкуп гравцям-політтехнологам.

Україну і Росію багато чого об'єднує. По-перше, ми належимо до однієї цивілізації. Недивлячись на численні різниці, наші народи пов'язані глибокою близькістю, яка завжди полегшує співробітництво. По-друге, хочемо ми того чи ні, наші країни належать до єдиного геоекономічного простору, який залишився після розпаду СРСР. І тому в економіці в найближчі десятиліття Україна і Росія приречені бути пріоритетними партнерами.

З приходом Віктора Ющенка і відібраним влади від олігархічних кланів ми зможемо запропонувати

відповідальному російському капіталові нові можливості участі в інвестиційних і приватизаційних програмах в Україні.

Ми хочемо, щоб російський капітал не лише активно був присутній в Україні, але щоб він був гарантом стабільності економічного альянсу двох наших країн. Особливий інтерес матиме дискусія про об'єднання оборонно-промислових комплексів і систем воєно-технічного співробітництва наших країн. Разом ми зможемо вийти на новий рівень виробництва сучасних озброєнь і освоїти нові ринки збуту.

По-третє, ми маємо подібні завдання у внутрішній політиці. Володимир Путін буде сильною державою? Ми також. Український народ проминув стадію первісної самоідентифікації. Останні події показали, що єдина українська політична нація вже існує. І ця нація побудує повноцінну державу, яку ніхто не буде сприймати як тимчасове чи випадкове явище в новій історії.

Путін відбирає владу від олігархів? Віктор Ющенко також має намір відокремити державу від великого підприємництва й поставити державні інститути на службу всьому народові. Настав кінець системі, за якої вектор влади фактично був продуктом компромісу декількох надбгатих людей. Україна сьогодні рухається в напрямі до єдиної Європи дещо швидше, а це означає, що вона може допомогти Росії підтримувати темп і не збиватися зі стратегічно виправданого шляху.

Авторитет і репутація Віктора Ющенка на міжнародній арені допоможуть не тільки Україні, але й Росії вирішувати багато завдань (в тому числі вже зформульоване російською владою завдання найшвидшого вступу у Світову організацію торгівлі). Іншими словами, Україна може стати лобістом Росії – в тих випадках, коли це буде доречно і корисно для обох країн.

Російська мова – йї в Україні за Віктора Ющенка ніхто і ніщо не загрожує. Освіта на російській мові, російська література, російські театри, телебачення і радіомовлення – все це за нового президента буде розвиватися.

Російськомовні мешканці України – невід'ємна частина єдиної української політичної нації, процес формування якої нині вступив у стадію зрілості, і їхнє право розмовляти й думати рідною мовою ніхто не посміє відібрати.

Ніякої насильної асиміляції росіян не буде.

НАТО – я не виключаю, що у середньотерміновій перспективі Україна може стати членом альянсу. Але – разом з Росією. Моя точка зору: Україна і Росія не можуть опинитися в якісно різних, тим більше ворожих один одному оборонних просторах.

Нарешті, треба згадати, що нас об'єднує і православ'я. Воно, я впевнена, допоможе нам забути дрібні образи (*Великий голод 1932-33 років і мільйони жертв сталінізму – також „дрібні образи“?* – Ред. „Свободи“) і подивитися на російсько-українське співробітництво з висоти великих історичних завдань.

Можливо, для певної частини російської бюрократії, котра звикла вирішувати питання „під столом“ і не думати категоріями національних інтересів, прихід Віктора Ющенка – це погано. Але для Росії і російського народу – це добре. Невипадково свою першу офіційну візиту президент В. Ющенко збирається здійснити до Росії.

Нехай буде...

(Закінчення зі стор. 3)

Знаком від Бога для всіх українських Церков є й те духовне піднесення, яке огорнуло міські майдани. Євангельський потенціал тих зібрань, тобто їхня жертвна відданість принципам правди, любові та справедливості, був величезний. Це плід церковної проповіді до нашого народу упродовж століть. Водночас це дороговказ на майбутнє для нашої Церкви, яка має бачити своє покликання не у затвердженні зовнішніх форм, а у вихованні в любові своїх дітей.

Влада. У цих роздумах ми не можемо оминати своєю увагою такого важливого аспекту, яким є влада. В попередньому десятилітті влада віддалялася від народу, а нечесні й аморальні способи управління позбавили її всілякої підтримки, авторитету й довіри серед людей. Глибоко зневажаючи власний народ і сприймаючи його лише як об'єкт владних маніпуляцій, керівна верхівка запровадила таку систему управління державою, в якій демократичні механізми дедалі більше згорталися, тоді як авторитарні тенденції – зростали. Це й призвело до того, що влада не лише перестала розуміти потреби народу, а й почала боятися його. Відтак було спотворено засадничу природу державної влади, яка перестала бути слугою народу й виразником його інтересів.

Упродовж тривалого часу ми бачили політиків, які, не змигнувши оком, називали чорне білим, а біле – чорним; бачили правоохоронців, які самі вдавалися до кримінальних дій або ж

курили остронь цигарки, коли злочинці на їхніх очах робили свою чорну роботу. Ми бачили суддів, які чинили кривосуддя, і парламентарів, які торгувалися за те, щоб дорожче продати свій голос. Влада несе велику відповідальність за духовне розтління, яке охопило інші суспільні верстви. Адже ми бачили також журналістів, які наповнили слово облудою; педагогів, які нищили моральне почуття у своїх юних вихованців; священнослужителів, які брали гроші, щоб пропагувати того чи іншого кандидата. Ідеться загально про людей, яких довели до того, що вони запродували свою душу й чинили велику кривду іншим. Все це – лихо, якого ми не позбудемося, якщо не здійснимо внутрішнього повороту до правди, справедливості та добра. Влада, яка хоче стати новою, покликана створити такі суспільні умови, в яких таке моральне навернення стане можливим і захищеним.

Отож, сьогодні зміна української влади не може обмежитися лише зовнішньою зміною декорацій. Моральний рівень державного чиновництва має бути приведений у відповідність зі зрослим рівнем самоповаги народу. Владі слід остаточно відмовитися від радянського стилю управління, який уже двічі за останні двадцять років показав своє жахливе обличчя. Будь-які спроби реанімувати його слід вважати недопустимими. Якісна відмінність нової української влади від старої має полягати в принциповій відмові від брехні своєму народові, від непрозорих, нещирих і корумпованих взаємин в економіці, політиці та соціальній сфері. Формулюючи цей висновок, Церква не втручається у процес вироблення конкретних механізмів

державного управління. Вона лише сигналізує владі, що дотеперішні форми такого управління йшли на шкоду людській гідності й спільному благові народу.

Новому урядові треба буде зламати численні мури відчуження, які є наслідками тоталітарного й колоніального періоду історії України. Передусім тут ідеться про мури відчуження між владою і народом, але також про відчуження між різними регіонами України. Позитивне й доброзичливе взаємовізнання українців має стати одним з пріоритетів державної політики нової влади. В Україні має настати благословенний суспільний злам у мисленні, коли народ – можливо, вперше після довгих століть – перестане боятися влади, визнає її своєю й почне пішатися нею.

Актуальні сьогодні завдання – преображення народу, Церкви і влади – не є якоюсь утопією, реалізувати яку неможливо. Надихаючись великим піднесенням народу і бачачи в ньому діяння Боже, ми закликаємо український народ, релігійні спільноти й українську владу підхопити цей порив Святого Духа і, кожна людина на своєму місці, сприяти тому, щоб він приніс рясні плоди. Стати єдиним благословенним народом, який шанує Божий закон і є пошанованим землею владою, – це і є сьогодні зміст української мрії.

Господь Бог, як ми тепер бачимо, у незабгадний, але фундаментальний спосіб дає нагоду змінити наше суспільство. Настав час допомогти Йому, рівняючи стежки для Нього у своїй душі (пор. Мт. 3, 3).

+ ЛЮБОМИР
(Верховний Архієпископ УГКЦ)

Взірцем є Україна, а не Росія

Просимо наших читачів і авторів читати цю редакційну статтю у тісному зв'язку з іншою публікацією в цьому ж числі „Свободи“ – з передруком статті Юлії Тимошенко „Україна і Росія: Росія не програла“ (див. ст. 5). Навіть якщо взяти до уваги, що ця відома опозиціонерка до влади Л. Кучми та його оточення навмисне говорить у своїй статті саме те, що хочуть від неї почути російські читачі і російська політична верхівка, і якщо зважити також, що кожен політик мусить бути добрим дипломатом, тобто враховувати різні тонкощі внутрішньо- і зовнішньополітичного життя, то все одно після прочитання цієї статті залишаються немалі сумніви і поважні запитання. Можна заплушити очі на таку історіографічну неосвіченість авторки, котра дозволяє їй написати, що „Росія – це тисячолітня держава“ і що Україна і Росія „належать до однієї цивілізації“, але ж у статті йдеться про актуальні речі – про програму дій нової влади в Україні. І просто острах бере, що ця програма може зформулюватися і втілюватися без належного врахування думки суспільства, з поспішністю, до якої схильна ця діячка.

„Путін буде сильну державу? Ми теж“, – стверджує Ю. Тимошенко, і так виходить, що в цьому будівництві Україна бере приклад з Росії. Насправді Путін буде новий варіант автократизму – так звану „керовану демократію“, і для Росії це – традиція. Завдання ж України – розбудова громадянського суспільства, тобто демократизування країни до тієї міри, щоб народ постійно відчував себе творцем власної історії. Ю. Тимошенко правильно стверджує, що „єдина політична нація вже існує“. Справді можна пишатися цим історичним досягненням: всі народності і національні меншини в Україні мають рівні права і рівні можливості для розвитку своїх культур. Також, певна річ, і росіяни. Однак, коли Ю. Тимошенко обіцяє, що все російське в Україні буде далі розвиватися, то мимоволі закладається думка, що в українській політичній нації найтяжче, як і досі, буде чути українська культура.

Самозрозуміло, Україна прагне жити зі своїми сусідами, і західними, і східними, в порозумінні і співпраці, але при цьому не варто забувати істину, що майбутнє народжується з минулого, а не з романтичних уявлень політиків. З минулого народилася й „помаранчева революція“.

Тому не дивно, що найповажніша західна преса, аналізуючи сьогодишню ситуацію в Україні, застосовує саме історичні критерії. „Вол-Стріт Джорнал-Юроп“ 7 січня вмістив статтю під промовистим заголовком: „Козак сміється останнім“. В ній знаходимо такі підставові узагальнення, над якими варто задуматися українським, а особливо – російським політичним провідникам: „Маштабні демонстрації на вулицях Києва, що змусили президента Леоніда Кучму таки провести вільні та справедливі вибори в Україні, і які, у свою чергу, привели до влади Віктора Ющенка, стали лише останньою подією у 500-річному конфлікті між конституційним урядом та автократією на теренах, що простягаються від Вісли до Уралу... Московська Росія, до якої згодом приєднались Прусія та Австрія, знищувала один східно-європейський конституційний лад за іншим, аж доки останній з них не зник з поділом Польщі 1795 року. І тут майже нема сумніву, що тріумф імперської автократії у XVII та XIX сторіччях проторував шлях комуністичному тоталітризму XX сторіччя“. Підкресливши демократичні порядки і устремління Запорозької Січі, газета робить ясний висновок: „Саме з огляду на це стає зрозуміло, що, зрештою, відбулося в Києві цими днями. Багато з тих східно-європейських держав, що мали конституційні уряди в минулому, нині відновили цю традицію правління. І з торжеством свободи в Україні, попри всі зусилля все більш автократичнішої Росії, конституціоналізм відновив більшість з того, що було втрачено 350 років тому. Є надія, що український приклад розповсюдиться і на Росію, повернувши демократію і до Москви, яка традиційно залишається центром автократії у Східній Європі“.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про слово, яке повторював увесь світ

Розуміється, кмітливим читачам не буде важко відгадати, що тут йдеться про „цунамі“ – хвилю морської води, що заляла величезні простори Індійського узбережжя та спричинила все ще не обчислену кількість жертв в Індонезії, Шрі-Ланці, Малайзії, Південній Індії та інших сусідніх країнах.

Вперше ми почули про „цунамі“ 26 грудня, коли про цю нечувану силу води заговорили усі засоби інформації, а телебачення показало неправдоподібно великі хвилі, що заляли в одну мить ціле широке узбережжя, яке охоплює ряд країн, що досі не пережили подібного нещастя та знищення.

Від того першого дня, поряд зі світлинами потужних хвиль води і затоплених просторів, усі інформаційні засоби подають постійно новини про це нещастя світового маштабу, яке просто важко охопити думками і почуваннями.

Але після першого оторопіння ідуть дні за днями в пошуках за жертвами „цунамі“, в наладнанні допомоги для тих, які вижили, та акції у тому напрямі усіх західних країн. Картинами знищення переповнені усі телевізійні канали, переживання вцілілих описують газети і тижневики, а точних даних про кількість загинувших і оцінку знищення досі не можуть зробити ані журналісти, ані рятувальні групи, ані провідні політики даних країн.

Раз-у-раз зростає кількість жертв, але також таких, яких просто не можуть віднайти. Тут зокрема високе число європейців, що перебували на різдвяних вакаціях на тих теплих пляжах, з яких не залишилося нічого після того, як „пройшов цунамі“.

Цілий світ стоїть під враженням цього стихійного лиха, якого, здається, ще не було і цілий світ старається своїми можливостями допомогти тим країнам Південно-східної Азії, які найбільше потерпіли.

Ось так декілька годин „цунамі“ знищило узбережжя вісьмох південно-азійських країн та забрало зі собою досі ще не устійнену кількість жертв, яка, однак, перевищує усі відомі дотепер катаклізми, спричинені природою. Для порівняння читаємо в одному репортажі про силу „цунамі“: громадянська війна в Шрі-Ланці – країні, що, може, найбільше потерпіла тепер від „цунамі“, за 18 років знищила 64,000 осіб, а „цунамі“ убив за одну годину половину того числа.

Жахливі факти напливають і напливають, здається, немає їм кінця. То ж не можна дивуватися, що цілий світ є під враженням сили „цунамі“ та старається усіми можливими засобами допомогти потерпілим народам. Збірки гроша та одягу, поміч у відбудові, у віднайдінні пропалих іде від 27 грудня без перерви.

Ми, українці, цілком, перейняті подіями в Україні та „помаранчевою революцією“, якось не знайшли ще сили і свободної думки включитися у загальну допомогу країнам, які пережили „цунамі“. Але це не значить, що ми не повинні хоч і пізніше стати з поміччю знищеним країнам та їхнім громадянам.

Стихія „цунамі“ вказує, що може вчинити природа. А тільки знати, що існує така стихія і що може стільки лиха вчинити – не є досить.

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожен зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

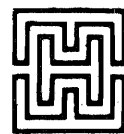
Головний редактор — Ірена Ярославич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська
Передплата - Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (доп. 3041)

(973) 292-9800 (доп. 3040)

(973) 292-9800 (доп. 3042)

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Математично-Фізично-Технічна Секція

запрошують на наукову конференцію

Про стан лісового господарства в Україні

Відкриття

д-р РОМАН АНДРУШКІВ,

голова Математично-Фізично-Технічної Секції НТШ-А

Доповіді:

Лісове господарство на роздоріжжі: виклики перед лісовою політикою в умовах перехідної економіки

д-р ІГОР СОЛОВІЙ,

Український Державний Лісотехнічний Університет,

Інститут Екологічної Економіки

Стипендіат Програми Фулбрайта North Carolina State University

Проблеми сталого управління лісами в Україні

д-р СЕРГІЙ ЗІБЦЕВ

Національний Аграрний Університет

Інститут лісового та садово-паркового господарства

Стипендіат Програми Фулбрайта Yale University

Карпатський пояс: виклики на шляху до сталого ведення лісового господарства в українських гірських лісах

ЮРІЙ БІГУН

аналітик з проблем лісових ресурсів,

директор фірми Shelterwood System, Jericho, Vermont

в суботу, 29 січня 2005 р., о 5-й год. по пол.

в будинку НТШ

63 Fourth Ave. (між 9-ою і 10-ою вулицями)

New York, NY 10003

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Семінарія св. Йосафата потребує допомоги

Наша Українська Католицька семінарія після повної перебудови, що тривала весь минулий рік, розпочала свою діяльність. Ієрархія, священники, дякони і богословські особи зібралися у Вашингтоні, Д.К., у вересні цього року і разом з Патріархом Любомиром благословили відновлені будівлі семінарії.

Вартість цього відновлення перевищила три з половиною мільйони доларів. На сьогодні лише близько десяти відсотків потрібної суми були зібрані через пожертви. У грудні 2004 року ми заініціювали кампанію збору коштів в парафіях Архiepархії, щоб допомогти покрити витрати на це необхідне відновлення нашої семінарії.

Ми також звертаємося до допомогових організацій і культурних інституцій, підприємств: потребуємо вашої щедрої фінансової допомоги! Це може бути загальна фі-

нансова підтримка або ж цілеспрямована: наприклад, жертводавець може визначити, на яку саме ціль він дає гроші. Скажімо, – на умеблювання 24 кімнат семінарії (кожна вартістю 3,000 дол. кожна); або 4,500 дол. на кожен кімнату для сестер; 3,500 дол. – на комп'ютери; 5,000 дол. – на меблі для кімнат семінарії; 15,000 дол. – на канцелярію семінарії або на обладнання кухні; 25,000 дол. – на відновлення й встановлення іконостасу; 31,000 дол. – на іконографічне оформлення каплиці.

Ваш дар, незалежно від його розмірів, буде прийнятий з вдячністю, яку важко висловити словами. Прийміть мою любов і молитви за вас і мою вдячність за вашу підтримку цього необхідного проекту Церкви.

Митрополит УКЦ в США
Степан Сорока

Запрошуємо на наукову конференцію

11-12 травня 2005 року в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відбудеться Всеукраїнська наукова конференція „Українське літературно-мистецьке відродження 20-их років ХХ ст.: питання стилю, проблематики, поетики, мови”, присвячена 100-річчю з дня народження літописця „ростріляного відродження” Юрія Лавріненка, уродженця Лисянського району Черкащини.

За наслідками читань буде видрукуваний збірник матеріалів, орієнтовна вартість якого – 25 гривень. Про вимоги до оформ-

лення статей можна дізнатися в Оргкомітеті.

Проживання і харчування учасників – за власний кошт (місце харчування надається, місця в готелях будуть замовлені).

Заявки на участь у конференції і відомості про автора просимо надсилати до 1 квітня на адресу: 18031, м. Черкаси, бульвар Т. Шевченка, 81, кафедра української літератури та компаративістики, Черкаси, 18031 Ukraine. Тел.: (380-472) 355395.

Проф. Володимир Поліщук,
Черкаси

Книжка, що заслуговує на увагу

В „Свободі” ч. 41, 2004 р. була коротка згадка про книжку під заголовком „Обмануті надії”. У згадці редактор-упорядник Оксана Шнерх коротко, але вичерпно подала тему книжки, яка цікава не тільки

ки для пересічного читача, але й збільшує вклад в літературу про українські військові формації під час Другої світової війни. Спомини, очевидно, характеризуються суб'єктивністю, на що доречно вказують редактори в належних місцях. Але це не зменшує вартості книжки і, на мій суб'єктивний погляд, – дає можливість читачеві орієнтуватися в даних обставинах чи ситуації.

Перша Дивізія УНА, УПА, Юнацтво та інші формації становлять важливий розділ в історії українського війська під час Другої світової війни, формації, які ще не раз і не два будуть цікавити дослідників. Про цей епізод в нашій історії повинен знати кожний свідомий українець – не лише для поглиблення свого світогляду, але й щоб дати відсіч тим, які вбачають в таких формаціях „колябораціоністів”, „запроданців” і т.п.

Для дослідників цінними будуть перші два спогади, бо можна буде покликатися на авторів. Третій спогад хоч не менше цікавий, втрачає, бо підписаний лише ініціалами.

Можна ще додати, що, рекламуючи книжку в „Свободі” разом з ціною та адресою, де її можна придбати, видавці роблять прислугу і собі, і читачам, які зацікавлені книжкою.

Ярослав Штендера,
Вашінгтон, ДК

Взірець співпраці діаспори з Україною

Дозвольте через вашу газету від імені Асоціації дослідників голдоморів в Україні подякувати добродієві Петрові Кардашеві за книжку „Злочин”. Асоціація отримала 300 примірників. Ця книжка чудово надрукована, матеріал у ній змістовний, переконливий і скомпонований з добрим художнім смаком. Члени Асоціації поширили її у бібліотеках різних областей.

Ця книга – взірець співпраці української діаспори з материковою Україною, тобто що діаспора не забуває рідного краю і становить частину, й то велику, нашого українського роду.

Коли в лютому ц. р., за клопотанням Асоціації та патріотичних народних депутатів України, відбулися парламентські слухання про 70-річчя Голодомору 1932-1933 років, то комуністична фракція у парламенті на знак протесту покинула залу сесії. Вони вважають, що Голодомору не було, вже одне це мусить відштовхнути від комуністів усіх, хто їм ще вірить.

Разом зі св. п. Славою Стецько я кілька разів сам намагався внести до порядку денного роботи Верхо-

вної Ради питання про діяльність ОУН та визнання УПА учасниками бойових дій, але комуністи та їхні однодумці провалювали ці пропозиції. 8 жовтня Верховна Рада розглядала проєкти постанов про відзначення 100-річчя з дня народження Уласа Самчука, 110-річчя М. Рильського та 85-річчя І. Кожедуба. Комуністи голосували проти У. Самчука. Соціалісти їм допомогли: не голосували і тим допомогли провалити постанову.

Комуністична фракція налічує 57 депутатів. Це небагато. Їхня сила, а наша слабкість у тому, що народ вихований на московській імперській великодержавній ідеології, на московській, а не українській культурі, не знає своєї історії. Тому книга П. Кардаша і подібна їй література, яку ми тут творимо й поширюємо, вкрай потрібні для виведення українців з-під московського ідейного впливу і повернення до українських духовних цінностей.

Левко Лук'яненко,
Народний депутат ВР України
Київ

Створюють центр опіки сиріт

Представники Ватутінського центру соціальної опіки дитини та людей похилого віку при Міжнародній благодійній фундації „Отчий дім”, яку очолюють старший пресвітер Черкаського обласного об'єднання церков Християн віри євангельської (п'ятдесятників) Антоній Кривенко та директор Ватутінського центру соціальної опіки дитини Любов Кривенко під час навчання на курсах, яке проходило в приміщенні „Отчого дому” села Петрівського Києво-Святошинського району, ознайомилися з результатами плідної праці спасіння дітей вулиці та дітей-сиріт.

Анатолій Кривенко і його однодумці вирішили створити такий центр в місті Ватутіно Черкаської області. 5 серпня 2003 року зареєстровано центр. Для цієї мети було орендовано приміщення колишнього дитячого садка. Коли

проводився аукціон продажу цього приміщення, то за сприяння добродійників зі США Славика Радчука та Дейни Морен було куплено приміщення під центр „Отчий дім”. З грудня 2003 року розпочато внутрішні роботи, з 5 січня 2004 року організовано щоденне одноразове харчування для одиноких людей і дітей-сиріт. Але для повноцінної роботи Центру багато зробити ще треба, закупити кухонне устаткування, обладнати приміщення ліжками, меблями. Для проведення цього комплексу робіт потрібна фінансова підтримка добродіїв в ім'я дітей, які потребують захисту, тепла та любові.

Адреса центру: вул. Залізнична, 68, м. Ватутіне, Черкаської обл., 20250 Ukraine.

Віра Оберемок,
м. Ватутіне, Черкаської обл.

Св. Миколай в Чикаго

Марта Костюк, дочка о. декана Стефана і Надії Костюків, зустрічає св. о. Миколу під час його відвідин 18 грудня в Українській католицькій церкві св. Йосафата в Чикаго.

Фото: Оксана Мельник

Випишіть „СВОБОДУ”!

Ціни за передплату (в американських доларах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	45.00	30.00
Не член УНСоюзу	55.00	35.00

☐ Передплата включена ☐ Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу” на адресу:
(Print in English):

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____

Country: _____ Zip code: _____

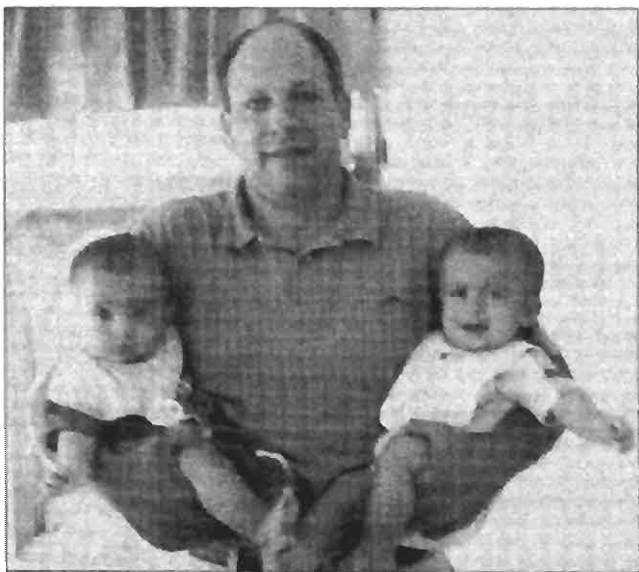
Tel.: () _____

☐ Член УНСоюзу, _____ Відділ _____

Відділ передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Роман і Олександр Святківські, сини Келі та Степана Святківських, – нові члени 360-го Відділу УНСоюзу. Внуків забезпечили дідуся і бабуся Григорій та Емілія Святківські.

Йосип Гомсі, син Павліни і Джова Гомсів, – новий член 27-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечив дідуся Михайло Димитчук.

Олександр Колодій, син Люсії та Андрія Колодій, – новий член 171-го Відділу УНСоюзу. Внука забезпечила бабуся Арета Колодій.

Дилан Л. Марфей, син Лин і Йогана Марфей, – новий член 13-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечила бабуся д-р Анна Марфей.

Петрусь-Григорій Стромицький, син Галини та Юрія Стромицьких, – новий член 452-го Відділу УНСоюзу. Свого сина забезпечили батьки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23 СІЧНЯ 2005 р.

Бріджпорт, Конн. Управа Відділу повідомляє всіх членів про Річні загальні збори 59 Відділу „Українська Січ“, які відбудуться о год. 2-й по пол. в залі церкви св. Покрови при вулицях Нобл та Барнум. У програмі: звіти уступаючої управи. Зараз після зборів відбудеться товариська зустріч. Запрошуємо не тільки членів, але всіх зацікавлених діяльністю УНС, прийти численно на наші Річні загальні збори. Звертатися до Т. Сливінського, голови (203) 375-6995, рек. секретар – І. Гайда, фін. сек. – Б. Добошак (203) 723-4304.

Олені Наріжній з 96-го Відділу УНСоюзу виповнилось 90 років

ПАРМА, Огайо. – 28 листопада 2004 року український церковний хор катедри св. Володимира вшанував довголітню членку хору Олену Наріжну з нагоди її 90-ліття. Олена Наріжна народилася на Кубані і вже 15 річною дівиною почала співати в церковному хорі, де співав і пізніше диригував її брат Михайло. Змушена покинути Україну, вона продовжувала співати у церковному хорі в Німеччині, а від 1949 року – в Америці. Співають в церковному хорі її донька Галина Норка, внучка Люся Комічак і три правнучки – Андрея, Богдана і Уляна. Чоловік внучки Люсії, Маркіян Комічак, є диригентом українського і англійського хорів при катедрі св. Володимира. Ця родина є членами УНСоюзу, Відділ ч. 96. На фото: Олена Наріжна, обдарована іконою з нагоди 90-ліття дня народження, з духовенством собору св. Володимира і родиною.

Віра Малиш

ЦЕ ВЖЕ МАЙЖЕ ЧАС!

Приймаємо зголошення на літній сезон до 1 лютого 2005 р.

- Зголошення приймаємо тільки телефонічно.
- Завдаток є передумовою прийняття резервації.
- Відкликати замовлення можна не пізніше 3-ох тижнів перед плянованим приїздом (більше обмеження на Табір Пташат та „Labor Day Weekend“).
- Замовляти мінімум 4 ночі на літні вікенди.
- Можна замовляти кімнати на один рік наперед.

216 Foordmore Road • Kerhonkson, NY 12446 • www.Soyuzivka.com • (845) 626-5641

Українці колядували у Рокефелер-центрі

НЬО-ЙОРК. – 7 січня, о 7:30 вечора, понад 400 українців зібралося біля ялинки в Рокефелер-центрі. У відповідь на прохання численних українців, заініційоване Оленою Туркало, адміністрація Рокефелер-центру погодилася затримати різдвяну ялинку, яку звичайно знімали 2 січня, до Різдвяних свят східного обряду – 6 і 7 січня.

Олена Туркало написала в імені українців, які проживають в Нью-Йорку та околиці, листа до управи Рокефелер-центру, з подякою за рішення зберегти ялинку ще на тиждень.

На світлинах (ліворуч): Брус Тилей в помаранчевій куртці на доказ його підтримки Віктора Ющенка. (Праворуч) – українські колядники, багато з яких мали одяг помаранчевого кольору.

Інавгурація - важлива подія в житті Америки

Кожні чотири роки, коли на календарі – 20 січня, в США відбувається подія, яка впродовж двох століть незмінно викликає особливе зацікавлення американців – інавгурація новообраного президента Америки, урочисте введення його на обрану посаду. Слово інавгурація – латинського походження, у давньому Римі існувала каста авгурів, яка за летом птахів визначала майбутнє людини. Пізніше до їхніх вгадок припинили прислухатись, а слово згодом набуло сучасного значення.

Приїхавши до Америки у 1993 році, я бачив у телерепортажі, як благословляли у Вашингтоні на президентську посаду Біла Клінтона. Мене ця небуденна процедура настільки захопила, що вирішив глибше поцікавитися американською історією, а окрім того, вирішив побувати на черговій інавгурації, яка мала відбутися у столиці в січні 1997 року.

Як тодішній головний редактор чикагської україномовної газети „Час і події”, я одержав дозвіл приєднатися до 15-тисячної журналістської братії, щоб висвітлювати другу інавгурацію Президента Біла Клінтона. Тоді ж я у бібліотеці Конгресу поповнив свої знання стосовно історії інавгурації.

Цього разу, після президентських виборів у листопаді 2004 року, будуть вжиті більш посилені заходи безпеки, зокрема ускладнився процес акредитації представників засобів масової інформації. Але нагадаймо дещо з історії.

Отже, перша інавгурація відбулась у Вашингтоні у 1801 році, коли президентом став Томас Джефферсон. Попередні до нього глави держави Джордж Вашингтон та Джон Адамс обійшлися без таких урочистостей.

Названі вище президенти не влаштовували святкових прийнять, вважаючи, що молода країна не може собі дозволити витратити кошти на бенкети. Однак, президент Джеймс Медісон був іншої думки – саме він у 1809 році вперше організував урочистий бенкет, який завершив

процедуру інавгурації.

До початку XIX століття інавгурації проводилися тільки у закритих приміщеннях, а президент Джеймс Монро вирішив у 1817 році перенести церемонію на міську площу, на яку запросили більше мешканців столиці.

Перший телевізійний репортаж, присвячений інавгурації Президента Гарі Трумана, був показаний у 1949 році. Відгукам телеглядачів не було кінця-краю. Всі раділи з того, що мали можливість відчувати себе учасниками урочистей.

Стало доброю традицією, закладеною ще засновниками США, що під час інавгурації обраний президент звертається до американського народу з промовою. Тривалість виступу ні в яких документах не визначена, також не визначено, про що повинен говорити глава держави. Ці питання вирішують самі президенти. У кожного був свій підхід до промови, в якій переважно йшлося про програму дій на najbliżчі чотири роки.

Регламент виступу кожен президент теж встановлював сам. Промовцем-рекордсменом заслужено вважається Вільям Гарісон, промова якого тривала 105 хвилин. В той день, а це сталося 20 січня 1841 року, у Вашингтоні стояла досить прохолодна погода, люди мерзли, багато з них навіть захворіли. Захворів і сам президент Гарісон, який помер через місяць від запалення легенів.

Найкоротшу промову виголосив перший президент Америки Джордж Вашингтон, його виступ тривав всього дві хвилини. Текст промови містить 133 слова.

Президент Бил Клінтон користувався славою справжнього оратора, його інавгураційна промова, виголошена 20 січня 1997 року, тривала 22 хвилини.

Президент Роналд Рейган збирався на свій інавгурації, в січні 1985 року, виступити з великою промовою. Та на перешкоді стала погода. В той день вдарив сильний мороз, і святкування

довелося перенести в тепле приміщення. Текст промови Р. Рейган обмежив до 18 хвилин.

В історії США відомі випадки, коли президент не проголошував інавгураційних промов. Так, наприклад, сталося з віце-президентом Джералдом Фордом, який дав клятву у Білому Домі перед Верховним суддею Вореном Бергером. Це сталося 9 серпня 1974 року, після відставки Президента Річарда Ніксона. Також не виголошував промови і віце-президент Линдон Джонсон, який став президентом у 1963 році, після вбивства Джона Кенеді. А через рік Л. Джонсон переміг на виборах і виголосив свою інавгураційну промову у січні 1965 року.

В Америці не роблять секрету з того, скільки коштує кожна інавгурація. Про ці цифри можна довідатись в періодичній пресі. Рекордсменом витрачання коштів на свою інавгурацію став Джордж Буш-старший, який витратив у 1989 році 41,3 мільйона доларів. Другий рядок займає Бил Клінтон – 35,1 мільйона дол.

Роналд Рейган спочатку був проти великих урядових витрат, однак, у 1985 році витратив на інавгурацію 31,7 мільйона дол.

До президентів, які не погоджувались на великі витрати, слід віднести Линдона Джонсона (8.7 млн. дол.), Джона Кенеді (6.7 млн. дол.) та Двайта Айзенгавера (5.7 млн. дол.).

За останні десятиліття розповсюдження набула практика проведення платних бенкетів після інавгурації. Команда Буша-мол. якраз має намір влаштувати 20 січня 2005 року бенкет в одному з найкращих готелів Вашингтону. Вартість квитка – 100 тисяч доларів.

Багато країн світу запозичили у США церемонію проведення інавгурації, в тому числі і Україна, яка обрала Віктора Ющенка новим президентом. За повідомленням штабу глави держави, інавгурація має відбутися у Верховній Раді України. Окрім того, передбачається провести в столиці, на Майдані Незалежності публічну інавгурацію.

Анатолій Гороховський,
Чикаго

Ля МаМа Галерія та Яра Мистецька Група представляють:

КОЛЯДА В КРИВОРІВНІ

фотографії Александра Хантаєва
відео Андрєї Одежинської та
інсталяція Ватку Уено

Виставка відкривається в **суботу 15 січня 2005 р. о 3-ій год. по пол.**
Вірляна Ткач розповість про гуцульську коляду, відбудеться концерт колядок та інших пісень. На закритті в **неділю, 23 січня о 2-ій год. по пол.** відбудеться концерт української музики. Театральна вистава

субота, неділя, 15 – 16 січня 2005 р.
від четверга, 20 січня до неділі 23 січня 2005 р.
(212) 475-6474 • www.brama.com/yara

Виставка відкрита
в годинах від 1-ої по пол. до 6-ої веч.

La MaMa Galleria
6 East 1st Street, New York City
(between Bowery & 2nd Ave.)

Спонзори: Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч” в Нью-Йорку, New York State Council on the Arts and Trust for Mutual Understanding.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Доповіді про УГВР з ретроспективи
60 років її діяльності

НЬО-ЙОРК. – Ряд доповідей на цю цікаву тему виголосили наприкінці листопада в приміщенні НТШ-А в Нью-Йорку відомі знавці та учасники подій останніх 60 років.

На жаль, незважаючи на цікавість інформації, поданих доповідями, кількість слухачів була дуже скромна.

Імпреду відкрив Євген Стахів, підкреслюючи, що 60-річчя УГВР було відзначене святково в Україні впродовж літа при численній співучасті прихильників УГВР та зацікавлених темою слухачів.

Першим доповідачем в Нью-Йорку був проф. Олександр Мотиль, який з властивим йому знанням та педагогічним хистом проаналізував дві популярні течії – тоталіта-

ризм та демократизм і їхній вплив на стан європейських народів, зокрема на українську спільноту.

Зовсім інакший характер мала доповідь Надії Світличної, яка дуже конкретно та з відкритим серцем розповіла про співпрацю між шістдесятниками і УГВР та про активну участь цілого ряду українців із США у „відродженні” України, які довгі роки, незважаючи на переслідування з боку КГБ, допомагали тим, яких опісля названо „шістдесятниками”. Вона особливо підкреслила, які тісні зв'язки мали шістдесятники з членами „Прологу” і як багато ця співпраця допомогла українській справі.

Останній доповідач, д-р А. Камінський, говорив про соціальний та економічний аспект програми УГВР, яка була добре випробувана та прийнята Першим великим збором УГВР. У поєднанні з іншими визвольними рухами в Україні вона могла створити сильну українську державу. На жаль, цього з різних причин не сталося.

Усі три доповіді були незвичайно цікаві та кинули жмут ясного світла на довголітню діяльність УГВР.

Надіємося, що вони будуть невдовзі видані друком та цим дадуть можливість ознайомитися з ними широкому загалові України.

О. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23 СІЧНЯ 2005 Р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 175 Відд. УНС відбудуться о год. 1-й по пол. в Українському Культурному Центрі, 26601 Ryan Road, у Ворен. Після ділової частини нарад, товариська гутірка при каві й солодкім. Усіх членів нашого Відділу запрошуємо до участі в загальних зборах щоб висловити свої думки відносно братської і суспільно-громадської діяльності, а при тому провести час серед Ваших приятелів та близьких знайомих. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться на півгодини пізніше без огляду на кількість присутніх.

За Управу: Леся Лаврин, фін. секретар

Канадці-волинняни – для України

ВІНІПЕГ, Канада. – П'ятдесят років успішно працюють в Канаді Інститут дослідів Волині і Товариство „Волинь”. Зокрема це видавнича діяльність і пов'язане з нею пересилання україномовних видань для бібліотек і навчальних закладів в Україні. Лише за два останні роки Інститут і Товариство вислали в Україну 240 великих пакунків власних видань, кожен вагою 30 кілограмів. Протягом років цією справою безкорисливо займався гурт ентузіастів на чолі з св. п. Іллею Онуфрійчуком, а уможливили цю діяльність щедрі жертводавці, особливо св. п. д-р Сергій і Марія Кротюк, з Денверу, Кольорадо, США.

За ці пів віку 375 членів Товариства „Волинь” вже відійшло у за-світи. Панахиду за їхні світлі душі 24 жовтня 2004 року в Всеукраїнській Митрополичій катедрі Святої Трійці відслужив о. Олександр Гаркавий, при сослуженні отців С. Кіцюка, В. Слюзаря і Д. Лучака.

Після Панахиди відбулася поминальна трапеза, приготована членами Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки. Про діяльність Інституту дослідів Волині і Товариства „Волинь” розповіли у своїх виступах голова Управи Сергій Радчук і секретар Управи Надія Шаварська.

Управа Товариства „Волинь”

Сім автобусів виборців

ПАРМА, Огайо. – 25 грудня, о 10-й год. вечора від Українського православного собору св. Володимира вирушили сім автобусів до Вашингтону, Д.К. Ці автобуси, що були організовані Українськими злученими організаціями Великого Клівленду, повезли понад 350 громадян України на закордонну виборчу діляницю для голосування 26 грудня на виборах президента України. Перед від'їздом священики православного собору св. Володимира і Української католицької церкви св. Андрія очолили збір у молитві за безпечну подорож та успішні вибори в Україні. На фото: Священики проводять молитву перед від'їздом виборців до Вашингтону для участі у повторному голосуванні 26 грудня.

Н. Н.

**Моя мама, тато,
братчик і сестричка та усі рідні
мають життєве забезпечення.**

А Я?

**Ставки є низькі.
Для дальших інформацій
прошу переглянути
схему на наступній сторінці.**

24 січня: Літургія і похід
в обороні життя

Протопресвітерат Делмарва і Апостолят родинного життя при Філядельфійській Архиспархії УКЦ запрошують всіх членів нашої громади до Вашингтону, ДК, в понеділок, 24 січня 2005 р., на Літургію і похід в обороні життя.

Архисерейська Свята Літургія, очолювана Митрополитом Стефаном Сорокою, почнеться о 9-й ранку в Українському крайовому соборі Пресвятої Родини, на 4250 Harewood Rd., NE, в місті Вашингтоні. О 12-й по полудні почнеться маніфестація за життя в центрі міста біля пам'ятника Вашингтона, а о 1:30 відбудеться похід за життя від пам'ятника Вашингтона до Верховного Суду.

о. декан Тарас Р. Лончина

До 25-річчя організації „Американці в обороні людських прав в Україні”

НЮАРК, Н. Дж. – Минає 25 років від того часу, коли була створена організація „Американці в обороні людських прав в Україні” (АОЛПУ). В травні 1979 року зішлись активісти, які зрозуміли потребу такої організації. Події в Україні і в ССРСР – переслідування дисидентів і членів Гельсінської групи – диктували потребу працювати в професійний і послідовний спосіб. І тому на основі Комітету оборони Валентина Мороза утворилася АОЛПУ. Настала потреба легально оформитися.

Сім співзасновників – Володимир Багрій, Володимир Боднар, Михайло Чайківський, Данило Марчишин, Ігор Ольшанівський, Іван Ориняк і Євген Перейма зішлись в бюро адвоката Теодора Романкова і підписали параграфи інкорпорації. 4 грудня 1980 року організація дістала легальний статус і звільнення жертводавців від оподаткування. Захист прав людини в Советському Союзі в загальному, і зокрема в Україні, – це було важке і подвижницьке завдання, але АОЛПУ працювала і далі працює в цьому напрямі вже 25 років. Від того часу важливі події сколихнули світ: Чорнобильська ава-

рія, падіння „Берлінської стіни”, розпад „імперії зла”. З того потрясіння Україна вийшла на поверхню як незалежна держава. Це явище – безкровна перемога – було завершенням мрій, які леліяли українці сотні років. Можливо, що ця пора завершилася занадто несподівано і легко, люди України не були до неї підготовлені.

Мале число поборників демократії не було спроможне передати населенню ідеалів волі, демократії і поваги до прав людини. Було замало часу, людей і грошей, щоб провести ефективну кампанію. Влада і впливи залишилися в руках комуністичної номенклатури, яка перефарбувалася з „червоного” на „синьо-жовте”.

Після подій 1991 року багато людей радили припинити діяльність АОЛПУ, бо вже ніби все в порядку в Україні і не треба боронити прав людини. Ми бажали і мріяли, щоб це було правдою. В нашій наївності ми теж тішилися незалежністю України. Але наслідки 74-літнього панування комуністів позначилися на реаліях.

Сьогодні Україна усе ще перебуває під гнітом проблем, порушень прав людини, браку

свободи преси, переслідувань і вбивств політичних діячів і туристів, контролі ЗМІ з боку уряду, корупції, стагнації економіки і безробіття у великих масштабах, що спонукує сотні тисяч українців шукати заробітків за кордоном, викликає торгівлю „живим товаром” – жінками і дітьми.

АОЛПУ дійшла до вершини своєї діяльності у 1980-их роках. Через скорочення числа членів і фондів активність організації значно зменшилася. Але почуття відповідальності і вірності Україні не послабили. Найновіші події в Україні засвідчили, що ще багато випробувань і праці – перед нами.

Порушення прав людини продовжуються.

Ніна Карпачова, уповноважена Верховної Ради у справах прав людини, звітує, що в 2002 році в тюрмах України 12,000 в'язнів були піддані знущанням і тортурам. Ми дістаємо багато листів і просьб про допомогу людям в Україні, яких переслідують урядовці і „силовики” України. Багато громадян не мають доступу до правної оборони.

Через сумну реальність в Україні почуваємося зобов'язаними продовжувати оборону прав людини, там, і де це потрібне.

Володимир Боднар

Прем'єра фільму відбулась в автобусі

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Прем'єра фільму „Помаранчева революція” відбулась в нетрадиційний спосіб: в ніч на 26 грудня колона з семи автобусів вирушила з Клівленду до виборчої дільниці у Вашингтоні. Керівник кожної групи одержав відеокasetу з двогодинною відеорозповіддю про події в Києві. Люди мали відчуття, ніби самі побували на Майдані незалежності в буремні дні „Помаранчевої революції”.

Морозні ночі, засніжене наметове містечко, мільйонноголосе „Свободу не спинити!”, над май-

даном – суцільне плесо помаранчевих та жовто-блакитних кольорів. Такого Україна ще не знала. Нація остаточно встала з колін. Фільм має велику історичну цінність і розрахований на показ без всяких обмежень.

Створений він на кіностудії „Заграва” в Клівленді. Замовити відеофільм можна телефоном: (440) 885-2272, (216) 323-2605 або електронною поштою: koza-kpetro@yahoo.com. Вартість – 25 дол. з поштовими витратами.

Петро Ващик

Різдвяні і новорічні привітання українцям в Іраку

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Український Народний Союз привітав із Різдвом Христовим американців українського походження, які у складі міжнародних коаліційних військових сил служать в Іраку або як дипломати чи члени різних американських представництв беруть участь у відбудові цієї країни.

В наших Різдвяних привітаннях ми висловили українцям і українкам в Іраку щире захоплення їхньою мужністю, високим почуттям обов'язку перед своєю країною і перед людством, адже захист свободи і демократії в цілому світі є найважливішим і найпочеснішим завданням.

Усім їм – міцного здоров'я, успіхів, миру і щасливого повернення додому!

Оксана Тритяк
Головний організатор УНСоюзу

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

УНСоюз уділяє своїм членам

по доступних відсотках

Гіпотечні позички

MORTGAGES

Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036

В УНСоюзі Ви можете придбати Вашій дитині забезпечення з одноразовою вкладкою на ціле життя на 5,000 доларів за одну низьку вплату.

Прошу порівняти вік Вашої дитини зі схемою поданою внизу.

Це одноразова сума, яку треба заплатити. У справі аплікацій телефонуйте сьогодні:

1-800-253-9862

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 5,000 ДОЛЯРІВ

Вік	Вкладка	
0	300.00	дол.
1	300.00	дол.
2	310.00	дол.
3	310.00	дол.
4	320.00	дол.
5	330.00	дол.
6	340.00	дол.
7	355.00	дол.
8	365.00	дол.
9	380.00	дол.
10	395.00	дол.

Громадська...

(Продовження зі стор. 1)

Першим промовляв Борис Зварич, який побував в день виборів на 40 дільницях Полтавщини. Він розповів про те, як у Києві так звані „яники“ – прибічники Януковича, масово переходили на бік „помаранчевих“ після того, як їх гостинно зустріли кияни, привітали і нагодували. Спроби зашкодити виборам В. Ющенка мали характер, який не могли зауважити спостерігачі ОБСЕ, котрі не знали української мови і не орієнтувалися в ситуації. В деяких селах, наприклад, було оголошено, що за виборцями приїдуть авта, щоб перевезти їх в те село, де відбувається голосування, насправді ж авта прибули тільки в ті села, де більшість голосувала за Януковича.

Леонард Мазур підкреслив зауважену ним велику різницю в настроях людей між 1991 і 2004 роками. Щодо труднощів перебування в зимовій Україні він сказав, що мама йому сказала: „Треба їхати!“. І це було вже невідворотне рішення для нього.

Петро Палюх, котрий відвідав як спостерігач виробниче об'єднання „Південмаш“ і село Китайгород біля Дніпропетровська, зауважив, що 26 грудня багато виборців, які раніше підтримували Януковича, перейшли на бік Ющенка після виявлення порушень на виборах. В Китайгороді люди виявили особу, яка була у складі виборчої комісії і

викрала бюлетені 621 прихильника Ющенка, Виборці добилися відсторонення цієї людини від організації виборів. До П. Палюха підійшла член виборчої комісії і сказала, що представляє штаб Януковича, але не голосуватиме за нього.

Орест Темницький був біля кордону Росії, за 10 кілометрів від цієї держави. Прийняли спостерігачів гостинно, говорили з ними українською мовою, а водій, який возив їх, говорив усім: „Це мої спостерігачі!“. На засіданні виборчої комісії одна владна жінка намагалася впровадити порядок, непередбачений законом, то після втручання спостерігачів її усунули від проводу в комісії і доручили його особі, обізнаній з законом, текст якого, до речі, привіз до села Орест Темницький.

Наталка Домарацька побувала на чотирьох дільницях Донецька, де її зустріли спершу неприхильно, навіть заборонили познайомитися з членками комісії, але впродовж дня їй вдалося встановити приязні взаємини з комісією. Зате на іншій дільниці вона виявила подвійні списки для голосування.

Микола Ковальов побував у в'язниці в Катеринівці, де в'язням натякнули, що Янукович в разі його обрання, випустить їх на волю. Не дивно, що усі були за Януковича. Але вже в другій турі 650 в'язнів збагнули, що їх дурять, і голосували за Ющенка. Вдалося виявити серйозне порушення, коли в спархіяльне управління УПЦ Московського патріархату було доставлено провокаційні, нелегально

Іван Буртик і Михайло Козюпа відкривають зустріч

надруковані летючки проти Ющенка і зібрано близько ста слухачів, яким розповідали, як агітувати проти нього. Це зібрання було заборонене, летючки вилучені. Микола Ковальов розповів про дії Лади Рослецької, яка мужньо стала на захист виборців, голоси яких намагалися зневажнити прихильники Януковича.

Д-р Юрій Савицький цікавився психологічними аспектами сучасної України. Він побував в Донецьку, де відчув велику непоінформованість населення (подекуди взагалі не чули про другого кандидата, крім Януковича), заляканість людей. Недоліком було й порушен-

ня приватності голосування, коли бюлетені опускалися до скринь так, щоб керівник установи, який стояв біля скрині, міг бачити, за кого голосують його підлеглі. Д-р Юрій Савицький відзначив появу в Україні молоді, яка не знає властивого старшим страху перед владою, перехід значної частини російськомовного населення на бік Ющенка, відчутне провідництво представників західних областей.

Марта Кокільська, яка було спостерігачкою на закордонній виборчій дільниці в Нью-Йорку, висловила жаль з приводу того,

(Закінчення на стор. 13)

Каміля Гук: „Дякую спостерігачам за їхню працю“.

Марта Кокільська: „У США тисячі громадян України були позбавлені можливості голосувати“.

Ярослав Куземчак: „Як адвокат я є представником закону“

Заля в „Рамаді“ була щерть заповнена

Вони були спостерігачами на виборах в Україні

Громадська...

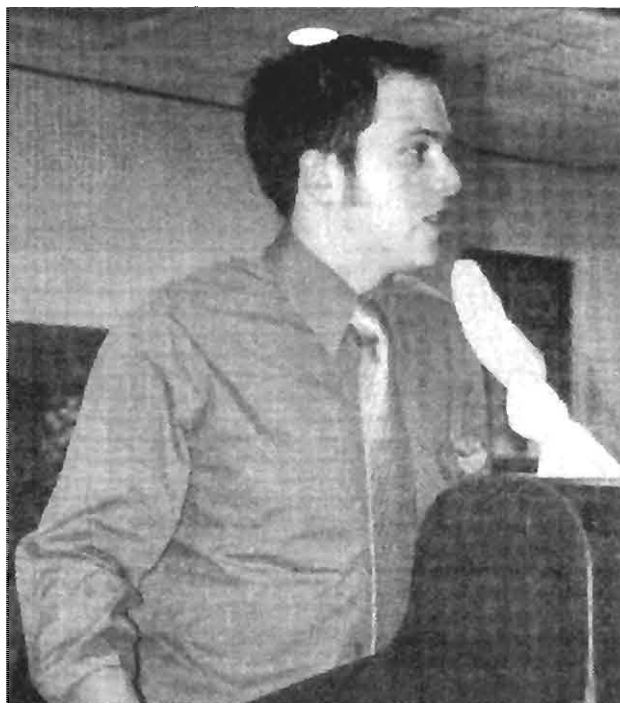
(Закінчення зі стор. 12)

що тисячі громадян України в США були позбавлені можливості взяти участь у виборах (тільки в Сієтлі їх є понад 173 тисячі). Вона також розповіла про зростання числа виборців від тури до тури в Нью-Йорку, хоча прибуття на дільницю для багатьох було пов'язане зі значними труднощами.

Поділилися враженнями журналіст Тома Гаврилко, Михайло Целюх, Андрій Панас, Ігор Бандич, Ярослав Куземчак, Михайло Галібей.

Біля мікрофону у залі виступили Емілія Гук, яка згадала свого покійного батька, котрий мріяв дожити до таких змін в Україні, Юрій Бланарович, який зупинився на забезпеченні електронного зв'язку в часі виборів. Було задано також чимало запитань.

Учасники зборів схвалили вітального листа від координаційної ради УККА штату Нью-Джерсі Президентові України Вікторові Ющенкові.

Михайло Целюх: „Ми допомогли Україні“.

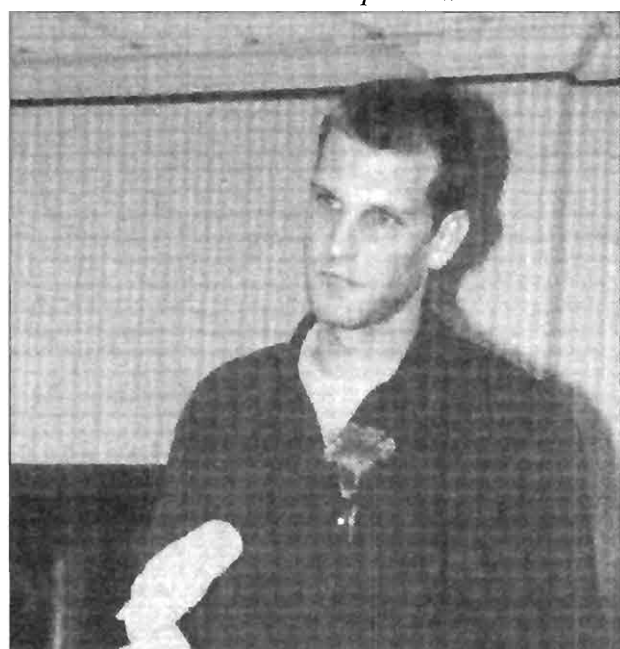
Леонард Мазур: „Я відчув велику різницю між 1991 і 2005 роками“.

Михайло Галібей: „Я був у безпеці, бо мене супроводжували озброєні вояки“

Борис Зварич: „Прихильники Януковича запитували, коли ж їм заплатять за голоси?“.

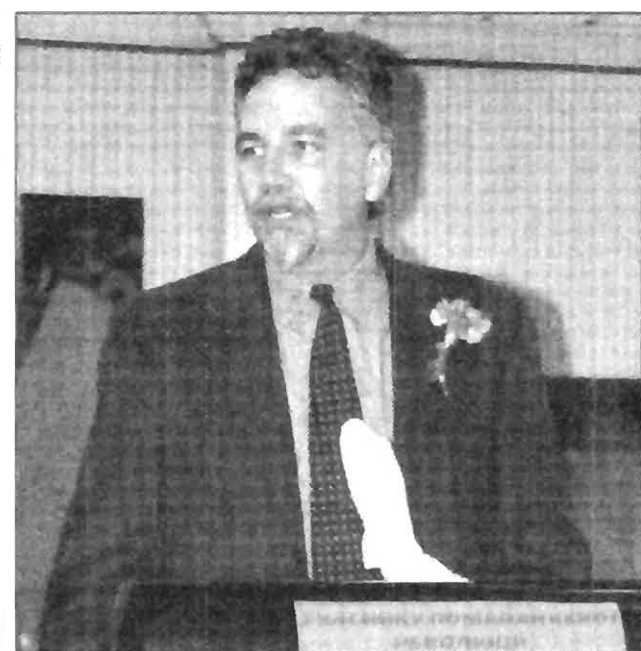
Андрій Панас: „Сумлінно працював на виборах редактор „Українського тижневика“ Андрій Нинка“.

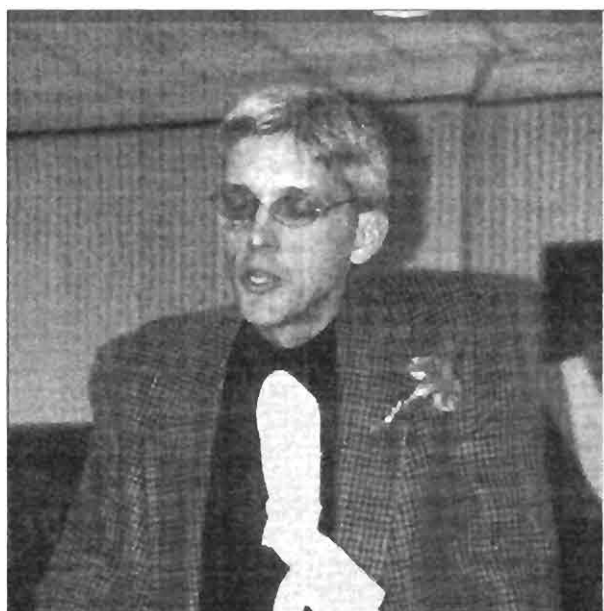
Петро Палух: „Багато виборців 26 грудня перейшли на бік В. Ющенка“.

Наталка Домарацька: „Спершу мені забороняли розмовляти з членами комісії“.

Тома Гаврилко: „Я всім нагадував, що я – українець“.

Орест Темницький: „Водій намагався нагодувати нас за власні кошти“.

До спостерігачів - наших потенційних авторів

В історичні дні „помаранчевої революції“ в Україні українські громади в США, Канаді і Західній Європі не лише думками і серцями єдналися з київським Майданом Незалежності, але й виявили свою активну підтримку боротьбі народу за демократію в той важливий спосіб, що послали на третю туру президентських виборів сотні спостерігачів. Всі подробиці, пов'язані з виконанням цього доручення, заслуговують на найдокладніше відзеркалення в нашій пресі. Тому запрошуємо усіх спостерігачів, україномовних і англомовних, поділитися своїми враженнями з читачами „Свободи“ і „Українського Тижневика“.

Редакція

МОВА ПРО МОВУ

Мовонько наша рідна!..

Свідоме життя –
національно невідоме
без знання рідної мови.

В. Гілевич

За ставленням людини до своєї мови можна судити про її громадську вартість. Байдужа до рідної мови людина – дикун.

К. Паустовський

З цікавістю читаємо у „Свободі” рубрику „Мова про мову”. Бо ж мова служить засобом спілкування між людьми – усна, писемна, штучна міжнародна мова Есперанто, шрифт Брайля для сліпих.

Зміст рубрики укладено у послідовному порядку – від найгостріших, найпроблемніших питань мови до малочутливих, терпимих. Звертає на себе увагу стаття відомого мовознавця Олександра Пономарева „Тернистий шлях українського правопису”. Це досить просторий огляд змін правопису за різні періоди часу, заходами правописних конференцій, комісій і з участю відомих мовознавців, літераторів, істориків. Ось читаємо: „Становлення української літературної мови на народній основі”. Ясно, що першоджерелом літературної мови становить мова народу, обдарована своєрідним фолкльором і діалектами – київським,

полтавським, чернігівським, подільським, лемківським, гуцульським. Звідси і перлини літературної творчості наших видатних письменників.

Окрему увагу привертає, коли читаєш надруковане, – „плановано”. Очевидно, редакція свідомо, що неможе правити мову такого відомого мовознавця і постійного консультанта „Свободи” з філологічних питань, як доктор філологічних наук Олександр Пономарів. „Зм’якшеного „л” не вживали ж Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Тичина, Сосюра, Корнійчук, Загребельний, Гончар. Зокрема Великий Кобзар вживав тільки тверде „л”:

У дві лави задніпрянці
з москалями стали.

Природі нашої мови також чужа літера „г” (за винятком – *газда, ганок*). Бо „г” більш властиве фонетиці російської мови (*глава, гора, галичане*) і фонетиці польської мови (*глова, гура, Галиція*).

Ще газета „Українські вісті” публікувала дискусію з філологічних питань між президентом УВАН Юрієм Шевельовим і якимсь „В. О.”. Академік Шевельов доводив, що „наукові установи не повинні займатися справами мови. Бо мова мінлива як мода. Вчора в спідниці, сьогодні – в штанах”. І справді, уся-

кі старання наукової думки наздогнати постійний розвиток мови – марне гаяння часу і зусиль. Не допоможе тут і штучна видозміна правопису. Вражі спотворювання нашої мови русизмами, полонізмами, германізмами – наявний аргумент. При цьому наявний і зворотний процес – українізація російської мови (*хата, межа, гроші, харчі, прапор, лютий, листопад, округло, за кордоном, протока*, замість „*пролив*”, *приватизація*, замість „*частная собственность*”). Щоб це знати, варто мимохідь читати російську літературу, пресу. Бо незнання – не аргумент. В сенсі переконань, мовляв, спотворення нашої мови належить тільки чужим впливам. Стаття „Тернистий шлях...” нагадує про „зближення мов та їхніх правописів” за радянських часів. Було. Була і думка – щоб не сталося вавилонське розмаїття мов – вжити міжнародну мову Есперанто. А нині, хто не бачить вочевидь запозичення російською мовою української – допоможе шрифт Брайля для сліпих. Ще хочеться висловити думку з приводу завваги: „Мова – наш дім, наша доля”. Це вже як із стародавньої мови художньої літератури латині „*Pro Domino sua*” – у своєму домі про себе. Подумати тільки, радянські часи вже загули і мохом поросли, зате тривають свої, домашні мовні міжусобиці – „Не

читав, але проти”, „Мені не подобається”, „У нас так не кажуть” – за свідчує проф. Пономарів.

Львів’янка Ірина Фаріон написала книжку „Правопис – корсет мови?”. Гнітюче переживання корсету пояснить власна дружина чи пасія. Ірині Фаріон йдеться про „істини нашого дому, що відповідатимуть природі нашої мови”. Та й справді, природу нашої мови затиснула у корсет... скрупульозна наукова думка.

Заввагу „Чому нема порядку в написанні чужих імен?” – коментує редакція: „Іх давно українізували фолкльор і література. Згадаймо Шевченкове: „*Цар Микола*”. Шевченко писав теж про Яна Гуса і називав його – Іваном.

Заввага „наголоси – не проблема”. Це залежить від особистого відчуття смаку. Комусь смакує чути без проблем – *Пётлюра, Грушевський, Свобода*”.

Виходячи з такої мовно-правописної ситуації, напрошується, таке, знаєте, сакраментальне питаннячко: чому незчисленна когорта мовознавців, літераторів, істориків не в стані остаточно упорядкувати єдиний правопис української мови? Якщо хтось знає відповідь на це, то скажіть. Не мовчіть!

В. Остапенко,
Вашінгтон

Читаймо Ю. Шевельова!

От і знову м’яке „л” отрує людині життя! Як легко стало б нашому авторові, якби залишилося тільки тверде. І мені також, бо зовсім не хочеться порпатися, вже вкотре, у словниках, шукаючи за доказами, що м’яке „л” в добрі старі часи чулося цілком затишно навіть у „великій”, всеукраїнській літературі. Вже був зібрався посилатися на Б. Грінченка, на П. Чубинського, на С. Караванського – аж тут очі ще раз зупинилися на згадці про дискусію з філологічних питань між президентом УВАН Юрієм Шевельовим і „якимсь В. О.” Пішов до редакційного архіву і – о, леле! – виявив дивний збіг обставин: в журналі „Нові дні”, в ч. за липень–серпень 1983 року, проф. Ю. Шевельов вміщує свій „Відкритий лист у відповідь на закритий лист”, подаючи цей останній в повному обсязі перед своїм текстом. Й ось під цим „закритим листом”, на який відповідає видатний мовознавець, стоїть підпис: В. Остапенко. Ну й історія!

І все ж не збіг прізвиськ тут головне, а сутність дискусії. І на місці „нашого” В. Остапенка я б не називав однофамільця „якимсь В. О.” – хоч би тому, що лист „тамтого” В. Остапенка – вельми непростий і порушує не вигадані, а реальні мовні й білямовні проблеми. Недаремне ж проф. Ю. Шевельов змушений був відповідати аж у шістьох розділах своєї статті. А в 3-му розділі президент УВАН зупиняється на тому „пункті, де автор листа великою мірою має рацію – з приводу того, що багато членів Академії не говорять (і часто не пишуть) доброю українською мовою. Свята правда. І дуже прикра”. І хоч далі проф. Ю. Шевельов стверджує,

що „справа мовної поправності не зв’язана зі справою наукової вартості. Можна бути першорядним науковцем і говорити препоганою мовою”, все ж „тамтой” В. Остапенко висловлює самозрозуміле, цілком закономірне і ще й сьогодні актуальне побажання – щоб наші академіки розмовляли бездоганною українською мовою.

Проте ці два листи цікаві ще одним збігом: „тамтой” і „цей” В. Остапенко з однаковою завзятістю виступають проти пом’якшеного „л”. „Тамтой”: „Ви що, панове, забули, що історична і фізіологічна фонетика таких слів, як *план, блок, лава, планета* – вимагають твердої вимови?”. „Наш” В. Остапенко: „зм’якшене „л” не вживали ж Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Тичина, Сосюра, Корнійчук, Загребельний, Гончар...”.

Ну, п’ять останніх авторів аж ніяк не можуть служити аргументом проти м’якого „л” – вони були змушені писати „правильно”. А от щодо Івана Франка, то навіть у понічененому редакторами радянському виданні 1964 року незмінним залишився заголовок одного вірша – „О. Люнатикові”. Ось перед нами – „Літературно-Науковий Вістник” з 1899 року, зі статтю І. Франка „Із історії „московільського” письменства в Галичині”. Читаємо: „Патальогічні прояви людського духу...”, „Відповідно до нових схолястичних принципів...”, „Пригадую собі, як я ще в перших гімназійальних клясах...” – прикладів безліч.

І для Лесі Українки м’яке „л” не було чужим, в її листах знаходимо: „Кімполюнга”, „новеля”, „інфлюенца”. В листі до Івана Франка Леся підкреслює: „...Я стою за

правдиву фонетичну правопись (радикальну)...”. Правда, Тарас Шевченко не вживав пом’якшеного „л”, але запитайте текстологів – і вони скажуть, що правопис автентичного „Кобзаря” різючим чином – також „заслуга” вірнопідданих редакторів! – відрізняється від того, який ми знаємо. Взагалі на Шевченка, чистий і безсмертний дух поезії, незручно посилатися в розумінні „букви”.

Але читаймо далі відповідь проф. Ю. Шевельова – визначного, світового рівня, і незалежного від будь-якої кон’юнктури українського мовознавця:

„...Українська Академія Наук у США ніколи не дискутувала питань правопису. З самого початку вона дотримувалася й дотримується правопису 1928-1929 року, упорядкованого (і до речі, не в Харкові, а таки в Києві) одним з найбільших знавців української мови – Олексом Синявським... Цей правопис... має свої хибі, часом великі. Кажучи теоретично, в дечому його варт було б переглянути... Правописи можна удосконалювати, щоб вони краще „личили” мові. Та тут є велика перешкода. Кожний правопис мусить бути законодавчо впроваджений і вимаганий. Еміграція не має і не може мати такого законодавчого органу. У таких обставинах краще мати недосконалий правопис, ніж прависну анархію.

Могла б бути ще одна можливість – прийняти правопис, законодавчо запроваджений на Радянській Україні. Але він, як це знає кожна дитина, русифікаційний і розрахований на зміни в самій мові. І кожна його нова, дальша зміна приносить дальший крок до русифікації. Якщо ми сьогодні приймемо цей правопис, ми ніколи не зможемо спинитися.

Докази на це можна наводити десятками. Один з них подає нехотячи сам автор листа. Він заявляє: „Історична і фізіологічна фонетика таких слів, як *план, блок, лава, планета* вимагають твердої вимови...” Якщо справді такі вимоги української мови щодо л у позичених словах, то будьте послідовні, шановний авторе, і не кажіть і не пишіть *пляж*, а пишіть *плаж*, не пишіть *ілюзія*, а пишіть *ілузія*, не пишіть *Фінляндія*, а пишіть *Фінландія*, не кажучи вже про нашу бідну *пляшку*, яку треба було б переробити на *плашку*. Справді, чи Ви коли-небудь замислилися над тим, чому Ви кажете *план*, але *пляж*? Чому Ви кажете *Фінляндія*, але *Ірландія*? Ніяких вимог української мови, чи то історичних, чи то „фізіологічно-фонетичних” за цим нема. Є за цим тільки одне: так говориться по-російськи. І є неписана засада радянської мовної політики: українська мова не має права на власні форми чужомовних слів. Усі чужомовні слова повинні мати російську форму. А це – один із способів звести українську мову до рівня діалекту... Звичку казати й писати *плян*, але *пляж* прищеплює школа. А коли звичка прищепилася, навіть безсумнівно щирі українські патріоти починають з запалом, з пристрасстю боронити прищеплене...”.

Ми вміщуємо такий великий уривок з відповіді „тамтому” В. Остапенкові, оскільки вона є актуальною і для нашого автора-однофамільця. Щодо „сакраментального питаннячка”, то після проф. Ю. Шевельова, після статей професорів В. Німчука, О. Пономарева та багатьох інших філологів лише той не знає, чому досі нема єдиного правопису української мови, хто не хоче цього знати.

Петро Часто

Космацькі прізвища і прізвиська

Космач – визначний центр суспільного, культурного, мистецького й національного життя. Значна частина жителів Космацької Гуцульщини воювали в загонах Олекси Довбуша проти польської шляхти, згодом – в УПА. Немало космачан воювали і в Січових Стрільцях. З'ясувавши загалом, що таке Космацька Гуцульщина, придивімося до прізвищ і прізвиськ її жителів. „Тлумачний словник української мови” тлумачить „прізвище” як найменування особи, набуто при народженні або вступі в шлюб, що передається від покоління до покоління і вказує на кровну спорідненість. В царській і советській імперії на Слобідській Україні, Поділлі, Поліссі, Таврії замість традиційних українських прізвищ **Шевченко, Пархоменко, Івахненко, Павленко, Онопрієнко** з'явилися – *Шевченков, Пархоменков, Івахненков, Павленков, Онопрієнков*, а замість **Колесників, Килимників, Мельників, Бортників** – *Колесникови, Килимникови, Мельникови, Бортникови* тощо.

Прізвища Космацької Гуцульщини, які мають закінчення **-як/-як, -ук/-юк/**, рідше **-ів/-їв** в основному залишилися без зміни, однак і тут далася взнаки рука Москви – вилучила з космацьких старих прізвищ букву **-є** замінивши її літерами **-е** або **-я**, а букву **г** – буквою **г**. В цей спосіб у Космачі виникли „нові”: *Горганюк, Герчук* замість традиційних **Горганюк, Герчук**, а також *Дуденчук* замість **Дугенчук**. Потерпіли і старі космацькі прізвища з суфіксом **-єк**: *Нагірєк, Топузєк, Полагєк*, *Довієк, Луєк, Полєк*, виникли прізвища з суфіксом **-як**: *Нагіряк, Топузьяк, Полагьяк, Довіряк, Луцяк, Поляк* і вже настільки прижилися, що молоде покоління космачан навіть не запідозрює, що прізвища їхніх прадідів звучали і писалися інакше. Бували випадки, коли навіть рідні брати мали різні прізвища, бо як їм видавали метрики, то одному прізвище змінили, а в іншого залишилось старе.

Традиційні космацькі прізвища без будь-яких змін збереглися лише в працях Оскара Кольберга, Володимира Шухевича, Романа Герасимчука, численних архівних документах. Та – в діаспорі.

Основними чинниками виникнення прізвищ космацьких гуцулів були: назви домашнього заняття чи професії, назви місця проживання або етнічні ознаки, назви явищ природи і назви рослин чи тварин тощо. В давнину нерідко спочатку виникали прізвиська, а вже згодом з окремих прізвиськ формувалися прізвища. Так, за даними „Інвентаря Космача 1727 та 1780 років” простежуємо, що на основі тодішніх прізвиськ-прізвищ *Скваричів, Плеторич, Ісайшин, Жижайчук, Тиф'єк, Сірачук, Пожого, Ропкалька, Ожинчук, Дудейчанка, Глухомські, Клапцунів, Лючанські* утворилися сучасні прізвища **Скварич, Плеторич, Ісайчук, Зизатчук, Кіф'як, Сіреджук, Пожоджук, Робкалюк, Ожиняк, Дуденчук, Ключовський, Клапцуняк, Лючак...**

Найхарактернішими для Космацької Гуцульщини є прізвиська за ро-

дом заняття: *Кушнірюків, Віїтів, Капітанів, Попадюк, Менник, Секретар, Коваль, Побережник, Злісний, Шандарь, Дяків, Заколючничка, Колісников, Пічкарь, Співаків, Чмілюків, Ткачишина, Вітишин*, а теперішні – *Кореспондент, Лісник, Поштальйон, Бармен, Гінеколог, Антикар'яка...* Іншу групу становлять прізвиська чужоземного походження, здебільша німецького, як, наприклад: *Генц, Сухман, Штіль, Гундер, Губер, Бліндер, Фокс, Шміглянц, Штудир, Пінкаас, Штуц*.

Спробуємо розтлумачити деякі з космацьких прізвиськ. Прізвисько **Будзюкови** виникло внаслідок того, що ці газди були досить багатими, мали худобу (вівці, корови, кози) і, звісно, виробляли багато будзів (сиру).

Прізвисько **Бабішин** з'явилося в той спосіб, що на тиф померли одночасно молодий чоловік і дружина, а їхні діти залишилися жити з бабою. Коли хтось звертався до хлопців, то так і казали: „Василько Бабішин” або „Танасі Бабін”.

Прізвисько **Хромий** з'явилося тому, що чоловік був хромий (культував на ногу).

Донедавна в Космачі було прізвисько „**Шестопалька**”, яким називали жінку, котра мала 6 пальців...

До давніх космацьких прізвиськ зараховуємо – *Пачістків, Гризачишин, Нікоleşина, Курильців, Сопоків, Кобинюччин, Далаб'юків, Пулькач, Процишин, Ганджілєчка, Галаганючка, Талаганка, Мишак, Мішкова, Вуглюків, Хахулька, Готур, Дикунів, Мокріїв, Никоришин, Кондак, Юрцікова, Міхалова, Пилник, Цьоцько, Брумба, Бохтан, Дах-*

новий, Морошуків, Маріччуків, Талачіників, Кривків, Василюкова, Мушкатирич, Масліників, Лесишин, Воробчишина, Горганка, Шталиб'ючка, а також – новітні прізвиська: *Джонсон, Дильдик, Шірім-Пірім, Йоксель, Бакальчик, Хіміші, Фейштер* тощо.

Цікавим є прізвисько **Німчик**, яке з'явилося в той спосіб, що космацьку гуцулку Ксеню Кішук було вивезено на примусову працю до Німеччини. Там у неї народився син Василь, який, повернувшись з мамою після війни до Космача, отримав прізвисько Німчик...

Давні прізвища Космацької Гуцульщини дають змогу уявити нам життя гуцулів у XVI–XX століттях у таких напрямках:

Адміністрація краю: *Старшок, Грунтовий, Присяжнюк, Грунтовчак, Записяк, Писаренко, Тисячний;*

Економічне життя (ремесло): *Бербеничук, Мельничук, Кравців, Кравець, Кравчук, Ковалюк, Кірничук, Кушнірчук, Кукуцяк, Кошук, Слюсарчук, Токарчук, Мельник, Кошарук, Дудяк, Ткачик;*

Церковне життя: *Попович, Проциук, Дяченко, Дячук, Попадюк, Дяк;*

Торгівля: *Проданюк, Шинкарук, Шинкар.*

Від імені батька, матері, діда чи баби або інших предків у жителів Космацької Гуцульщини утворилися так звані відіменні прізвища. Від імені **Полагна (Пелагія)** виникло прізвище *Полагнюк, Палашовська, Поланів*, від імені **Петро** – *Петрів, Петрачук, Петрованчук, Петричук*, від імені **Павло** – *Павлюк*. Від імен та вживаних у Космачі варіантів цих імен походять такі прізвища як: *Александрук, Арсенич, Андрійшин, Богданюк, Гаврилук, Гаврук, Гарасим'юк, Гаврилко, Василячук, Гандзійчук, Гругорчук, Денисюк, Данилюк, Захарук, Ілюк, Іванчук, Івасюк, Кіндрачук, Кузьменко, Іванів, Стасюк, Семчук, Семьон, Стефурак, Федорчук, Чорнищук, Остапенко, Стефанко, Сидорук, Стефанюк, Тарасюк, Юряк, Юсипчук, Юрачук, Юрців, Яким'юк, Янкочук, Томащук, Яківчук, Яремчук, Машин, Стеф'юк, Глібовицька, Лесюк, Матійчук, Микитин, Максим'юк, Михасюк, Олексюк, Прокоп'юк, Климович, Луканюк, Микитюк, Антонюк, Федорошук, Юрин, Никорак, Якобишин, Куришяк, Антонішин, Марійчук, Маландюк, Сенішин, Федюк, Романюк, Петриджанка, Івасів, Борисюк, Романюк, Мисюк, Семенів...* Між іншим, прізвище на **-єнко** не є суто космацькими, а походять вони з Слобідської України, а прізвище **Машин** – з Таврійських степів.

До прізвищ польського походження в Космачі належать такі – *Ляковський, Чаплінський, Ціхомська, Ключовська, Левандовська, Музолевський, Малиновська, Бженець, Якобічек, Крулек, Томіцкий, Глухомський*, до німецько-єврейського: *Гибель, Миндель, Нафус, Макс, Цупер, Стomat, Шаперт, Кобес, Лівель, Розен, Шмерлер*, французького походження – *Рош*, чеського – *Важан*, молдавського – *Москоглов*, азійського – *Джураєв*, російського – *Машин, Чуднов, Шостін, Леонов* тощо.

Віритися, що прийде час – і прізвищами Космацької Гуцульщини зацікавляться лінгвісти, історики, археологи і напишуть нові сторінки історії Космача.

Дмитро Пожоджук,
лауреат нагороди ім. І. Огієнка
с. Космач, Гуцульщина

Розділ „Мова про мову” веде редактор „Свободи” Петро Часто

Взялися за діло теоретики

Українська редакція Радіо „Свобода” повідомила, що в київському видавництві „Пульсари” побачила світ „Теоретична морфологія української мови”. 400-сторінковий том містить 9 розділів, в яких автори аналізують поділ мови на частини мови і службові слова-морфеми. Це новий підхід, який не був характерний для кількох академічних курсів, виданих понад 30 років тому. Коментуючи, на прохання кореспон-

дента Тараса Марусика, що подію, один з авторів – доктор філологічних наук, професор Катерина Горденська сказала:

– Як відомо, донедавна у визначенні статусу частин мови траплялися неточності, помилки. Спираючись на засади, які свого часу випрацював професор Іван Вихованець, ми спробували послідовно на всьому українському матеріалі подати точний статус багатьох груп, клясів, слів. Наприклад, в одній площині з іменником, прикметником, дієсловом і прислівником, які є, на думку більшості, незаперечними частинами мови, подавали у традиційній граматиці і прийменник, і частку, і вигук, і звуконаслідувальні слова. Тепер ми для прийменника, сполучника, частки, запропонували статус служ-

бових слів-морфем.

На запитання, чи мала вплив на попереднє академічне видання граматики української мови політична ситуація в тодішньому Радянському Союзі, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу історії та граматики української мови Інституту української мови НАНУ Іван Вихованець відповів:

– Так, звичайно. Річ у тому, що попередні курси були витворені під панівною ідеологією метрополії. Після здобуття незалежності постало перед нами завдання: створити цей курс у національно-мовних вимірах. Багато явищ були нав'язані структурі української мови, наприклад, пасивні конструкції з часткою **-ся**: „Лекція читається професором”. Це не властиве сучасній українській мові, так що ми, крім теоретичних міркувань, також стаємо на захист справжньої природи рідного слова.

Будьмо ж об'єктивні!

У рубриці „Мова про мову”, вміщеній у „Свободі” 16 липня 2004 року Едвард Кухар, висловлюючи гарні, цінні думки, припускається, на жаль, несправедливого ствердження, що „тільки „Свобода” твердо залишається на ґрунті Харківського правопису і провадить правильну, здорову мовну політику...”.

Даруйте, але ця думка зовсім суб'єктивна та неправдива. Коли б шановний автор ознайомився з органом УБСюзу „Народна Воля”, а тиждень безперервно виходить від 1911 року, то не писав би такого. „Народна Воля” ніколи не відступалася від Харківського правопису і постійно дбає про чистоту мови.

Автор пише: „Якщо є хоч невелике середовище, для якого рідна мова – предмет уваги і турботи, то ми ще не пропали”. Так, ми не пропали і не пропадемо, але ж будьмо уважніші до очевидних фактів і поважаймо одне одного, як це годиться в єдиній українській спільноті.

Микола Дупляк,
головний редактор
„Народної Волі”

Приклади недотягнень

Тепер мовознавці багато говорять про повернення нашій мові її природних рис і властивостей, і я вірю, що цей процес буде йти в парі з розвитком української державності, хоч покищо він повільний і ще довго даватимуться взнаки мовні впливи колишніх окупантів на наших прадідівських землях, ще не раз будемо спотикатися на граматичних чи лексичних недотягненнях.

Зокрема мене дивує, коли в україномовній пресі знаходжу неправильну відміну живих і неживих іменників чоловічого роду. Наприклад: „Ми одержали листа”, „Дівчина подала гарбуза”. Правильно: „Ми одержали лист”, „Дівчина подала гарбуз”. Але, звичайно, треба: „Дякуємо за коня”. Звідки і з яких часів

походить ця неточність? Тим більше, що в російській, і в польській мові подібні іменники вживаються граматично правильно: „Спасибо за карандаш”, „Dziękuję za list”.

Тепер щодо точності слововживання. Хоч навіть у Т. Шевченка читаємо: „Лічу в неволі дні і ночі, І лік забуваю...”, слово „лік”, найімовірніше, потрапило до нас з польської мови. Це ж стосується слова „далі”. Правильно – „дальше”.

У різних спогадах зустрічаємо речення: „Як я був маленький...”. По-українськи буде правильно: „Коли я був маленький”.

Буду вдячний читачам, які відгукнуться на ці мої зауваження.

Едвард Кухар,
Новел, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

ПРЕЗЕНТУЄ

ЛЮДЕЙ РОКУ – 2004

ВІТАЛІЯ ТА ВОЛОДИМИРА КЛИЧКІВ

Український Інститут Америки вшановує братів Кличків за виняткові спортивні досягнення,
за невтомну працю задля піднесення міжнародного престижу України
та участь у боротьбі за українську демократію.

СВ'ЯТКОВИЙ БЕНКЕТ У ГРАНД ЗАЛІ
NEW YORK HILTON
1335 Avenue of the Americas
New York City

ВІВТОРОК, 8 БЕРЕЗНЯ 2005 РОКУ, О ГОД. 6:30 ВЕЧОРА

Вступ тільки за попередньо купленими квитками:

Індивідуальний: \$250
Стіл для 10 гостей: \$2,000

Щоб придбати квиток, просимо заповнити та надіслати нам Ваше замовлення.
Для інформації як стати спонсором або щоб розмістити привітання у Вшановувальному журналі,
просимо відвідати нашу інтернет-сторінку www.ukrainianinstitute.org

The Ukrainian Institute of America, Inc.

Person of the Year 2004 Award
Vitali and Wladimir Klitschko
2 East 79th Street, New York, NY 10021
Tel. 212-288-8660 Fax 212-288-2918

Так, я хочу купити _____ квиток (квитки), ціною \$250 від особи.

Ім'я _____

Адреса: _____

Місто: _____ Штат: _____ Індекс: _____

Телефон: _____ Ел. пошта: _____

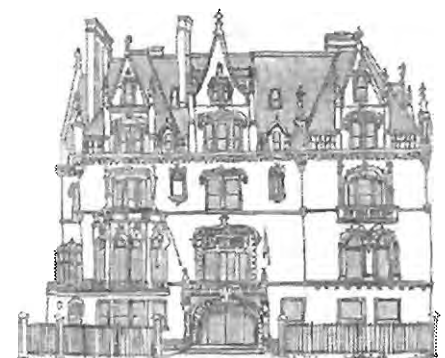
Надсилаю чек на суму \$ _____ з оплатою до The Ukrainian Institute of America

Хочу заплатити кредитною картою:

Amex _____ Visa _____ MasterCard _____ Discover _____

Число картки: _____ Дійсна до: _____

Ім'я, так як вказано на кредитній картці _____

Батурин все голосніше свідчить...

Розкопки ям, де у гетьманській фортеці зберігалися запаси зерна.

Минулого літа канадсько-українська археологічна експедиція (2001-04 рр.) продовжила розкопки у Батурині. Цей проєкт спонсорує Програма дослідження Східної України ім. Ковальських при Канадському інституті українських студій (КІУС), Наукове товариство ім. Шевченка в Америці та Понтифікальний інститут середньовічних студій у Торонто. У 2003-04 рр. Центр досліджень історії України ім. Петра Ячика (при КІУС-і) підтримував дослідження Батурина дотаціями. Директор КІУС-у д-р Зенон Когут є науковим дорадником Батуринського проєкту. Близько 70 студентів та науковців з університетів Чернігова, Ніжина, Луганська та Києво-Могилянської академії взяло участь у розкопках. Д-р Володимир Коваленко (Чернігівський університет) є керівником експедиції. Д-р Володимир Мезенцев (Торонтський університет) брав у ній участь як науковий співпрацівник КІУС, відповідальний за Батуринський проєкт. Проф. Мартін Дімнік (Понтифікальний інститут) завідує фондами та сприяє опублікуванню результатів розкопок.

Місто Батурин Чернігівської області було офіційною столицею козацько-гетьманської держави на Лівобережній Україні у 1669-1708 рр. та 1750-64 рр. За правління гетьмана Івана Мазепи (1687-1708 рр.) місто досягло найвищого розквіту. 1708 р. під час повстання Мазепи проти російського панування на Гетьманщині цар Петро I зруйнував Батурин вщент. Царські війська знищили козацький гарнізон, а також майже 15 тисяч осіб з цивільного населення столиці. Останній гетьман Лівобережної України Кирило Розумовський (1750-64 рр.) відбудував місто і відновив там на корот-

кий період гетьманську столицю. Проте в 1764 р. автократична імператриця Катерина II скасувала гетьманську державу, і Батурин поступово занепав протягом XIX-XX ст.

Лише після встановлення незалежної України стало можливим розпочати археологічні дослідження у Батурині. У 2004 р. археологи закінчили розкопувати залишки центрального гетьманського палацу, який збудував гетьман Дем'ян Многогрішний (1669-72 рр.) у міській цитаделі. Палац було спалено під час нападу російської армії на Батурин. Дослідники встановили, що ця цегляна споруда мала розміри 26 x 20 м., один поверх, ганки, центральний коридор, кілька кімнат та залів з цегляною підлогою та печами, декорованими кахлями. Вірогідно, її спорудили за стилем українського (козацького) бароко, і найближчими аналогіями є будинок полкової канцелярії у Чернігові (1690-х рр.) та кам'яниця Мазепи у Києві, які збереглися.

Поруч експедиція виявила фундаментний рів та прилеглий цвинтар дерев'яної Воскресінської церкви, будівництво якої фундував Мазепа у 90-ті рр. XVII ст. Церкву було зруйновано в 1708 р. Поблизу її місця у 2003 р. розкопали давній колодязь, де на дні знайшли кістки людини, мабуть, рештки когось з жертв трагедії 1708 р.

Археологи дослідили зондажами стіни підвалу та підмурки дому Кочубея – єдиної пам'ятки архітектури XVII ст. у Батурині, яка дійшла до нас. Цю кам'яницю спорудив гетьман Многогрішний як державну судову палату з в'язницею у підвалі, але генеральний суддя Василь Кочубей перетворив її на свою приватну резиденцію біля 1700 р. Дослідники реконструювали первинний план будови та

розкопали підземні масивні контрфорси з цегли, які підтримують кожний куток її підмурків. Такий спосіб підсилення підмурків є новою рисою ще мало вивченої будівельної техніки мурованих споруд українського бароко.

На терені фортеці розвідкові траншеї виявили залишки п'яти дерев'яних жител і майже 20 господарських споруд, що були спалені, імовірно, під час розорення гетьманської столиці. Серед руїн знайшли скелет однієї з жертв погрому.

В межах фортечних валів археологи розкопали залишки великого зерносховища, площею понад 100 кв. м. Вони вважають, що це були державні зернові запаси для війська на випадок облоги, які були знищені ворогами після захоплення Батурина. Історичні джерела також згадують „сховище великих запасів і арсеналів національних“ у Батуринській фортеці, які розграбували та спалили царські війська у 1708 р.

Експедиція розкопала фрагменти цегляних фундаментів Мазепиного палацу (1700 р.) на Гончарівці, околиці Батурина. Його теж пограбувала армія Петра. У Національному музеї в Стокгольмі зберігся малюнок цього палацу 1744 р., де зображені стіни його фасадів, які ще стояли тоді. Аналіз малюнку разом з археологічними даними показує, що розкішний палац Мазепи мав розміри 20 x 15 м., три поверхи з мансардою та глибокий підвал. Це був найраніший відомий палац, побудований і прикрашений в стилі західноєвропейського бароко на Лівобережній Україні. Розкопки решток цієї споруди буде продовжено.

Археологи також відкрили цегляні підмурки одного з бокових флігелів палацу, зведеного гетьманом Розумовським в 1799 р. Цей величний палацовий комплекс побудували у стилі класицизму за проєктом видатного шотландського архітекта Чарльза Камерона. Два його бічні флігелі розібрали у 1914 та 1930-х рр. Головна палацова споруда, що збереглась зараз реставрується.

Фрагменти знайдених у Батурині керамічних кахлів з рельєфною орнаментациєю часів Івана Мазепи

Протягом двох останніх сезонів знайшли 10 польських та російських срібних і мідяних монет та чотири натільні хрести з цих металів, численні уламки скляних виробів і багатокольорових полив'яних керамічних кахлів XVII-XVIII ст., якими оздоблювали печі у палацах та заможних житлах. Спеціалісти з Інституту геології Національної академії наук у Києві та факультету геології Торонтського університету провели хемічні та спектральні аналізи 56 зразків батуринських кахлів. Попередній звіт про ці тести, виконані у Канаді, опублікували в Україні 2004 р.

У 2003-04 рр. на території фортеці і цитаделі експедиція розкопала 32 поховання мешканців кінця XVII - початку XVIII ст. (Мазепиною доби). 13 з них – особливо поховані з ознаками насильницької смерті та непоховані людські рештки – вважаються жертвами різанини 1708 р. В цілому з 1996 р. до 2004 р. археологи дослідили 59 поховань, датованих кінцем XVII - початком XVIII ст. у Батурині. Більшість з них – 31 кістяк дітей, жінок та старших людей – відноситься до жертв московської навали на місто.

Тож канадсько-українська експедиція у Батурині зібрала цінні археологічні матеріали для вивчення міського розвитку столиці козацько-гетьманської держави, головне в добу її розквіту за правління Івана Мазепи. Розкопування також здобули багато нових свідчень про загибель цього визначного українського міста у 1708 р.

Експедиція планує продовжити польові дослідження у Батурині. За подальшою інформацією про цей археологічний проєкт можна звернутись до д-ра В. Мезенцева (тел.: 416-766-1408; e-mail: v.mezentsev@utoronto.ca).

Володимир Мезенцев
КІУС
Торонто

Знайдені археологами срібні та мідяні натільні хрестики та польські і російські монети XVII-XVIII ст.

Традиційні Вечорниці
"Червоної Камини"
з презентацією дебютанток
і Бенкетом

в суботу, 29 січня, 2005
Sheraton Meadowlands Hotel
East Rutherford, NJ

грають Темно і Луна

Вечірній одяг, обов'язковий

замовлення стілів:
Гор Сохан 201 391-2581

зголошення дебютанток:
Марта Кедало 718 291-4166

Коктейл 6-7-ма веч.
Бенкет 7-9-ма веч.
Презентація дебютанток 7-ма веч.
Вечорниці 9-та веч. до 2-ої ранку
М'ятні напівки (cash bar)
Кава та солодке після 1-шої ранку

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Доля, взорвана на великі ідеали

Микола Василенко – поет і прозаїк, літературний талант якого розкрився на повну силу в умовах самостійної України. Правда, розкрився не тільки талант, розкрилося велике життя, з'явилися вірші, написані, чи, вірніше, укладені в пам'яті поета, коли він був молодим і за допомогою тих поезій боровся за своє життя і за свою людську гідність, будучи ув'язненим сталінськими опричниками. 2004 року Миколі Василенкові виповнюється 80 літ. Його життя, відбите в його творчості, може служити образом долі України у ХХ столітті.

Хлопець з Херсонщини, „остарбайтер“, вояк радянської армії, а далі – від 1947 р. до 1955 р. – політичний в'язень, каторжник-шахтар у кам'яновугільних копальнях Інти. Потім – звільнення і, мабуть, найтяжче випробування, коли треба було здобути освіту, працювати на заводі, а при тому зберегти й розвивати небезпечні контакти зі своїми концтабірними друзями. А серед них – відомі письменники, видатні громадяни – Григорій Кочур, Дмитро Паламарчук, Іван Савич, Андрій Хименко, Михайло Хорунжий, Микола Соколовський, Григорій Полянкер, Іван Гришин-Грищук. Усіх не назвати, але всі вони жили під оком КДБ, обмежені в своїй діяльності. Це про них, бачачи між ними Миколу Василенка, скаже Григорій Кочур: „За колючим дротом формувалася їхній неор-

динарний світогляд, естетичний смак і погляд на поезію як засіб самовираження й самопожертви“.

Отже, Микола Василенко належить до кола людей, які чинили опір радянській системі, наближали щасливі для нашого народу події кінця ХХ століття – проголошення держави, початок боротьби за демократичний, європейський розвиток української невіддільної нації.

Дмитро Павличко

Подаємо декілька поезій з книги Миколи Василенка „Архітектура планиди“, яку надіслала до „Свободи“ Божена Ольшанівська з Ньюарку, Н.Дж.

Північна акварель

Сніги й сніги...
Мов собака,
висолопивши язика,
тундрою гасас завірюха,
від холоду й нудьги вис на місяць.
Холодно.
Жодного вогника,
Жодної краплини любови.
Сніги й сніги...
Далеке полохливе саяво й мороз.
Мороз зубами клацає,
холодними лабетами мені за комір лізе.
Я думаю про тебе, Україно,
і мені тепло.
Мені тепло,
бо думаю про тебе.

1954

У полі

Вже чути: пахнуть калачі,
В гарячих печах дозрівають,
Хоча у полі сівачі
Ще тільки зерно висівають.
Землею теплий дощ пройшов,
Розкрилив ранок довгі вії,
І перепілка між дібров
Навперегони пісню сіє.

Діялог

Промчу життям я неозорим,
Як небом зранений болід;
В чужій душі, неначе в морі,
Свій нетривкий залишу слід.
Хтось кине голосом лукавим,
У кого погляд, мов зима:
„Він не досяг своєї слави,
Промчав, згорів... і вже зима“.
А може, там якогось року
Своїм онукам скаже дід
„Його я знав, горів нівроку;
поет високий мав політ“.

1955

Прірва

Ми стояли над чорною прірвою,
трималися за руки
і говорили один одному
тільки приємне.

Коли ж з'явилася стежка
і по крутосхилах,
омінаючи ошалілу тічну вовків,
вийшли на відкриту площину,
нам зробилося тісно.

Кожен почав дивитися,
де б знайти камінь.

Життєпис українця

Не шукай життєпис українця
в дермантинівій теці.
Крокуй дорогами України...
Чорнобилем,
заводами
і сушею,
і водами,
курганами
і горами,
полтавами,
донбасами,
стежинами
і трасами...
і читай життєпис українця.

Стіна

„Лунайте сю скалу...“
І. Франко

Незрячі поставили стіну –
цеглина до цеглини,
камінь до каменя,
метал до металу –
моноліт.

А зрячі потай її кайлами лупали і
лупали
аж доки не завалили.

Навстіж розчинилися двері,
очима не охопити простору...
Тільки зрячі тепер не знають
куди подіти свої руки,
криком кричать: обікрали!
І незрячі знову ставлять стіну –
цеглина до цеглини,
камінь до каменя...

**Хочете забезпечити кращий прихід, коли надійде пенсійна пора?
Зверніться до УНСоюзу. У нас**

найкращі пенсійні грамоти „ANNUITIES“!

Короткотермінова Пенсійна Грамота „Annuity“

2 роки *3.5% APR
3 роки *4.0% APR

*в разі непоновлення або
передтермінового відтягнення,
грамота автоматично
перетворюється у 10-літній
контракт з біжучим відсотком.

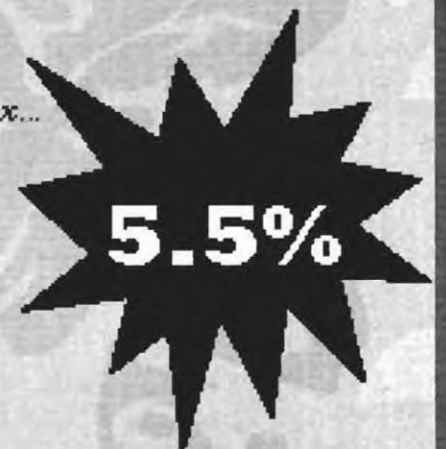
UKRAINIAN NATIONAL
ASSOCIATION, INC.
2200 Route 10 West
Parsippany, NJ 07054
Phone: 800-253-9862
Fax: 973-292-0900
Email: una@unamember.com

Український Народний Союз...

Служить громаді від 1894 року...

Понад \$63 мільйонів в активах...

- Забезпечений дохід протягом цілого життя
- Високі відсотки
- Знімайте безкоштовно до 10%
- сума вкладу необмежена
- tax-deferred- прибуток не оподатковується, аж поки не почнете знімати гроші
- жодних адміністративних оплат

Довготермінова Пенсійна Грамота „Annuity“

- 5 років *4.5% APR
- 10 років *5.5% APR

*1-ий рік гарантований

НОВІ ВИДАННЯ

Спогади про українську революцію

Найновіше видання видавництва Канадського інституту українських студій („CIUS Press“) – англomовна публікація спогадів Тетяни Кардиналовської „The Ever-Present Past“, – це надзвичайно цікава й доступна для широкого кола читачів книжка, в якій засобами живої і відкритої розповіді авторка малює яскраву картину свого дитинства на початку ХХ ст., у родині українця, генерала царської армії – спершу в Росії та на Кавказі, а згодом у Києві, а тоді панораму бурхливої епохи, свідком якої вона була, – Української революції 1917-1920 років, громадянської війни та українсько-советської війни, динамічного (згодом „розстріляного“) українського культурного відродження 1920-их років та катастрофи Голодомору й нищівних репресій.

Опинившись після Другої світової війни в Америці, Тетяна Кардиналовська (1899–1993) написала спогади наприкінці життя, бажаючи зберегти для майбутніх поколінь неповторні враження своїх близьких контактів з провідними українськими політичними та культурними діячами перших десятиліть ХХ ст. – спершу як молода дружина Всеволода Голубовича, члена Центральної Ради й прем'єр-міністра Української Народної Республіки (від січня до березня 1918 р.), а згодом як дружина Сергія Пилипенка, засновника й голови Співки селянських письмен-

ників „Плуг“ та одного з провідних культурних діячів українського „розстріляного відродження“. Як і десятки тисяч інших представників української інтелігенції тих часів, і Голубович, і Пилипенко були ув'язнені та фізично знищені у 1930-их рр. машиною сталінського терору.

Найхарактерніші якості книжки спогадів Тетяни Кардиналовської – це щирість та людське співчуття, які насичують її враження, думки і вислови. Книжка знайомить читача з визначними постатями того часу: Голубовичем, Пилипенком, Миколою Хвильовим, Володимиром Сосуром, Валерієм Поліщуком, Остапом Вишнею, Василем Еланом-Блакитним, Андрієм Головком та іншими, що зображені, як живі справжні особи, з нормальними людськими хитами та достоїнствами. Авторка описує також маловідомих і невідомих людей, зокрема агентів НКВД і прокурорів, які займалися справою С. Пилипенка і серед яких вона пробувала добитися звільнення свого чоловіка з ув'язнення. Ці фрагменти тексту часто становлять особливу яскраву аспекти її спогадів. Її враження та спогади про Голодомор-геноцид 1932–33 рр. – це одні з найзворушливіших уривків книжки.

Книжка Тетяни Кардиналовської „The Ever-Present Past“ видана завдяки підтримці Фонду Михайла Ковальського і Дарії Муцак-Ковальської при КІУС. Цю книжку, ілюстровану численними родинними та архівними фотографіями, можна набути у Видавництві КІУС за 22.95 дол. (До 31 січня 2005 р., замовники цієї книжки отримують ще й даровий примірник книжки „The Grace of Passing“, яка містить спогади про визначного канадського науковця-славіста Константина Андрусишина). Книжку можна закупити безпосередньо на Інтернеті, на пристосованій для безпечної оплати кредитною картою сторінці Видавництва: www.utoronto.ca/cius; або замовити книжку за адресою: CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, T6G 2E8. Факс: (780) 492-4967; тел.: (780) 492-2973.

Богдан Клід

„Український історик“ – про конгрес в Кам'янці-Подільському

Нове число журналу „Український історик“ присвячене Другому Міжнародному конгресові українських істориків, що відбувся в Кам'янець-Подільському у вересні 2003 року. Ролі конгресу в розвитку української історичної науки та завданням Українського історичного товариства присвячена вступна стаття головного редактора журналу, президента Українського Історичного Товариства проф. Любомира Р. Винара.

Головний редактор є також автором статті з документальними додатками, вміщеної у рубриці „Українські вчені“ і присвяченої колишньому ректорові Українського Вільного Університету проф. Теодорові Б. Цюцюрі.

У рубриці „Історіографія“ продовжується публікація праці видатного українського історика Олександра Оглоблина „Українська історіографія 1917 – 1956“, англomовний переклад якої було видано в „Анналах“ УВАН.

Процес вивчення життя і творчості академіка УВАН Михайла Слабченка розкрито в статті дніпропетровського дослідника Віктора Заруби.

Стаття киянки Валентини Піскун розкриває українську політичну еміграцію 20-их років ХХ ст., як історичне явище, що знайшло висвітлення на сторінках журналу „Український історик“ в ті часи, коли цю тему було неможливо досліджувати в Україні.

В статті старшого наукового співробітника Музею М. Грушевського в Києві Миколи Кучеренка „Сергій Грушевський: науковець, освітанин і громадянин“, вміщеної у рубриці „Грушевськознавство“ розкрито внесок батька видатного українського історика Михайла Грушевського у розвиток української культури та освіти.

Вміщена у рубриці „Дослідження козацько-гетьманської держави“ стаття Лариси Прицак розкриває основи і напрями молдавської політики Богдана Хмельницького, ролю одруження його сина Тимоша на

доньці молдавського господаря Василя Лупула. У рубриці „Україна в Другій світовій війні“ вміщено перший розділ праці Миколи Сціборського „Біла книга ОУН“, яка містить багато матеріалів про події, пов'язані з розколом організації. В інформаційній статті українського дослідника директора Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Ярослава Ісаєвича розкрито стан дослідження польсько-українського протистояння часів Другої світової війни.

В рубриці „Дослідження громадсько-політичного життя“ вміщено статті українського вченого з Франції Аркадія Жуковського і працю львів'янки Оксани Маланчук-Рибак. Демографічні процеси на Волині у XVI – першій половині XVII ст. та джерела їх дослідження розкриваються у статті Віктора Атаманенка, вміщеній у рубриці „Джерелознавство“.

Важливу інформацію знайде дослідник наукового життя в діаспорі у рубриці „Архівні матеріали“. Закінчення „Спогадів“ Наталії Полонської-Василенко та публікація спогадів голови Секції античної історії УВАН у США Олександра Домбровського вміщені у відповідній рубриці журналу.

Досить великим є розділ „Рецензії, огляди“, який дає можливість ознайомитися з українськими науковими виданнями.

У рубриці „Конгреси, конференції, презентації“ вміщено розповідь Лева Баженова та Анатолія Філінока про Другий Міжнародний конгрес українських істориків. Важлива інформація міститься в рубриках „Наукові установи“ та „Хроніка“. Функцію бібліографії виконує рубрика журналу „Одержані видання“.

Річна передплата на журнал для приватних осіб – 60 ам. дол. Чеки на передплату просимо надсилати за адресою: Ukrainian Historical Association, P.O. Box 312, Kent, OH 44240, USA

Алла Атаманенко,
заступник головного редактора
журналу „Український Історик“

GEORGE BERNARD
Щиро запрошує Вас та Ваших приятелів на
знамениту забаву під зорями
в п'ятницю, 21 січня 2005 р.
від год. 6-ої веч. до 12-ої ночі

TAVERN ON THE GREEN
Terrace-Rafters Rooms + Outside Patio
CENTRAL PARK WEST AT 67TH STREET, NYC

- Передбачаємо понад 800 професійних гостей віком 28-49 років.
- Танці до 12-ої ночі до звуків музики 50-их років, сучасної, у заряді „DJ“ Франка Корті.
- Паркування на вулиці після 7-ої веч. Можливе „valet“ паркування авт.
- Бізнесовий стрій побажаний (джинси та тенісівки заборонені).
- Перекуса.
- Вступ 20 дол.
- (Просимо принести запрошення зі собою).

(212) 249-3636
Загостіть на наш Website
<http://www.nycsingles.com>
Ми допоможемо поклагодити Ваше спеціальне прийняття з великими ошадностями для Вас.

Soyuzivka
for all seasons

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

1 – 2 КВІТНЯ 2005 р.
УНС – Річні наради Округ, секретарські курси.

4 – 6 ЛЮТОГО 2005 р.
Church of Annunciation Family Weekend, Flushing, NY.

11 – 13 ЛЮТОГО 2005 р.
Valentine's Day Weekend.

19 – 20 ЛЮТОГО 2005 р.
Family Winter Weekend and Ski Trip.

26 ЛЮТОГО 2005 р.
Napanoch Fire Company Banquet.

5 – 6 БЕРЕЗНЯ 2005 р.
Пласт, Курінь „Хмельниченки“, Річні зимові наради.

27 БЕРЕЗНЯ 2005 р.
Великодній „бренч“, 11:30 панку.

Календар подій

8 – 10 КВІТНЯ 2005 р.
Grace Episcopal Church, Madison, NJ – Men's Retreat.

15 – 17 КВІТНЯ 2005 р.
Велика Рада Пластового Куреня „Чортополохи“.

16 КВІТНЯ 2005 р.
Rochester Fire Company Banquet.

20 – 22 КВІТНЯ 2005 р.
SUNY at New Paltz, Migrant Education Program & Retreat.

23 КВІТНЯ 2005 р.
TAP New York Beer Festival at Hunter Mountain, round trip bus from Soyuzivka.

СПОРТ

Хроніка УСВТ „Чорноморська Січ”

УСВТ „Чорноморська Січ” – „Сентеніал Америкенс” – 4:2.

В останніх змаганнях з копаного м'яча перед зимовою перервою, в „Семайпро Еліт Дивізії Гарден Стейт Сакер Ліги” з клубом „Сентеніал Америкенс”, перша дружина „Ч. Січ” здобула перемогу вислідом 4:2. Голі для нашої дружини здобули: Х. Дасільва – 2, П. Гленон і А. Панас. Протягом першої половини сезону в складі дружини виступали Б. Пардо, Д. Колодій, С. Колодій, А. Панас, М. Гординський, Х. Пардо, М. Витвицький, Т. Оконел, Г. Сергіїв, Д. Левицький, М. Гудзій, А. Нинка, Р. Головінський, Х. Дасільва, П. Гленон, С. Сікорський М. Раковський, Л. Миськів, А. Олесницький. Провідник дружини – М. Гординський, тренери – А. Панас і Г. Сергіїв.

„Січовики” були спостерігачами

„Помаранчева революція” в Україні в значній мірі захопила теж українську молодь в США і Канаді, в тому числі й актив спортових осередків. З УСВТ „Чорноморська Січ” в акціях протесту в Нью-Йорку і Вашингтоні проти зфальшованих вислідів голосування в Україні взяли активну участь Андрій Панас, Роман Головінський, Дмитро Терещук, Гриць Сергіїв, Андрій Олесницький, Лесь Миськів. Тиждень перед виборами до Києва

виїхав Дамян Колодій, який прилучився до одного з гуртків студентської організації „Пора” і перебував разом з молоддю на Майдані Незалежності, а пізніше був учасником „поїзду дружби” прихильників Віктора Ющенка в південні і східні області України. В часі виборів в ролі спостерігачів в Дніпропетровську перебували Андрій Панас і Матвій Раковський, в інших містах України ці функції виконали Дамян Колодій та Андрій Нинка (він же редактор київського бюра „Українського тижневика”).

Нова управа „Січової фундації”

У висліді загальних зборів „Січової фундації”, що відбулися 16 листопада 2004 року в домі УСВТ „Чорноморська Січ”, до нової управи вибрані Андрій Панас – голова, Гриць Сергіїв – заступник, Роман Головінський – фінансовий секретар, мужі довір'я МIRON Стебельський, Олесь Напора, Омелян Твардовський, Василь Цюрпіта, Роман Пиндус.

У звітах, з якими виступили А. Воробець – голова фундації, і Р. Пиндус – фінансовий секретар, зазначено, що Фундація надавала фінансову допомогу на Фонд відродження спорту в Україні, що ним завідує Українська Спортова Центральна Америки і Канади, стипендії для учасників спортової школи „Ч.

Січ”, на потреби спортивно-виховної активності УСВТ „Ч. Січ” та пресовий фонд журналу „Наш спорт”. Фонди „Січової фундації” походять із пожертв добродіїв, підприємців та професіоналістів, як

теж із збірок з нагоди свят. „Січова фундація” звільнена від податків і її жертводавці відтягають передані суми у своїх річних податкових звітах.

Омелян Твардовський

Бокс

Чемпіона світу в суперважкій вазі за версією „WBC” (Всесвітня боксерська рада) Віталія Кличка названо боксером грудня. Таке рішення керівництво „WBC” ухвалило в Мехіко 10 січня, присудивши українцеві це звання за перемогу над британцем Дені Вільямсом. В. Кличко став першим в історії представником країн колишнього СРСР, що завоював чемпіонський титул в суперважкій вазі і захистив своє звання.

Свій наступний бій Віталій Кличко проведе з американцем Гасимом Рахманом. Як можливе місце поєдинку розглядається „Madison Square Garden” в Нью-Йорку, а також „MGM Grand” або „Mandalay Bay” в Лас-Вегасі. Бій заплановано на 14 травня.

Президент України Л. Кучма 2 січня присвоїв звання Герой України з врученням ордена Держави чемпіонові в суперважкій категорії найпрестижнішої версії професійного боксу Всесвітньої боксерської конфедерації („WBC”) Віталієві Кличкові і видатному українському футболістові Андрієві Шевченкові.

Футбол

В 1/16 фіналу Чаші УЕФА київське „Динамо” зіграє з еспанським „Вільярреалом” – 17 лютого (цей двобій збиратиме глядачів на стадіоні „Динамо” імені Валерія Лобановського), донецький „Шахтар” – з німецьким „Шальке-04” (Лeverкузен) – 16 лютого, а дніпропетровська команда „Дніпро” – з сербським „Партизаном” (Београд) – 16 лютого. Повторні поєдинки цієї стадії змагань – 24 лютого. Змагання відбудуться 16-17 лютого і 24 лютого 2005 року.

В 1/8 фіналу переможець пари „Динамо” – „Вільярреал” зіграє з переможцем пари „Валенсія” – „Стяуа”. Переможець пари „Шахтар” – „Шальке-04” зіграє з переможцем пари „Алеманія” – „Алькмар”, а переможець пари „Партизан” – „Дніпро” зустрінесться з переможцем пари ЦСКА – „Бенфіка”. Змагання 1/8 фіналу Чаші УЕФА відбудуться 10 березня і 16-17 березня 2005 року. Крім того, відбулося жеребкування „плей-оф” Ліги чемпіонів. Перші змагання 1/8 фіналу відбудуться 22-23 лютого, поєдинки відповіді будуть зіграні 8-9 березня 2005 року, а вирішальна гра буде в Стамбулі 25 травня.

Ми бажаємо сердечно привітати усі подружні пари з їхніми близькими весіллями.

Ми спеціалізуємося у традиційних весіллях, у дівочих вечорах, передвесільних вечерех і недільних сніданках.

Тепер ще можна вибрати дату весілля на 2005 і 2006 рр.

*Весілля на Союзівці ...
Спомини на ціле життя*

**216 Fordmore Road • P.O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641
E-mail: Soyuzivka@aol.com
www.Soyuzivka.com**

ПОДОРОЖІ

Чари парку „Софіївка“

Парку „Софіївка“ в старовинному українському місті Умані недавно виповнилося двісті років... Солідний вік не позбавив парк його романтичного чару. Нагромадження диких скель на площі понад 150 гектарів видаються витвором природи, але скульптури і рідкісні дерева підказують, що парк створили люди. Особливо стали відомі Умань і парк в останні роки, коли восени, в дні юдейського свята Рош-Ошана, сюди стали приїздити з усього світу десятки тисяч ортодоксальних юдеїв-гасидів. Незалежна Україна надала їм можливість відновити давню традицію вшанування пам'яті одного з засновників гасидства – цадика Нахмана. Тепер згідно з заповітом Нахмана алеями парку поважно і молитовно походжають гасиди в чорних убраннях і капелюхах. Сам Нахман приїздив сюди з недалекого Брацлава, щоб помолитися на могилах жертв 1768 року і полеглих стан вражених туберкульозом легень цілющим повітрям „Софіївки“.

Парк має два обличчя, які треба вміти побачити і сприйняти. Він поєднує радість і сум, рай і пекло... Тут є похмурі, зловісні скелі і печери, під якими плине підземна ріка Стікс з платним перевізником у потойбічний світ, і веселкові Єлисейські поля, увінчані скульптурою Венери, яка ховається за пеленою водоспаду. Життя і смерть завжди поруч – парк нагадує про це. І хоча обидва шляхи парку мають спільний Острів Цирцеї – острів кохання, але про смерть і сум парк нагадує частіше, ніж про радість життя. Кам'яні гроти-пастки готові (так видається!) назавжди полонити необережного мандрівника, колона смерті на горі, камінь смерті в ріці...

У засновника парку Станіслава Щенсн (Фелікса) графа Потоцького був меланхолійний склад душі, і це відбилося на задумі паркового ансамблю, який створив в кам'янистій долині голяндський інженер Людвиг Метцель.

Меланхолія охопила графа після трагедії першого кохання. В юності життєрадісний молодий чоловік, прогулюючись верхи в галичанських володіннях батька, побачив і гаряче покохав юну Герту Коморовську, яка відповіла вза-

ємністю, після чого молоді таємно обвінчалися. Вибір Станіслава порушив шлюбні пляни його батька, який не міг визнати невісткою доньку небагатого сусіда. Її зимової ночі викрали з теплої постелі і повезли до монастиря, але дорогою необережно накрили подушками і вона задихнулася. Викрадачі опустили тіло в ополонку, а самі зникли в безкраїх степах України. Весною страшна правда відкрилась, і юний граф вдарив себе ножом, але його життя врятував служник-камердинер. Відтоді граф завжди був похмурий, носив на грудях мініатюрний портрет дружини і не заперечував волі батька щодо свого наступного шлюбу.

Дружиною графа Станіслава стала Жозефіна Мнішек, яку він не любив, але терпів за словом шлюбу. Усю свою увагу він присвятив розвиткові успадкованого маєтку на Поділлі з осідком в Тульчині. Граф заборонив вирубати ліси і запровадив їх охорону, насадив тисячі італійських тополів, закладав англійські парки, вирощував фруктові сади, будував фільварки, привозив тонкорунних еспанських овець і молочних мадярських корів. Упряжка з його конюшень служила австрійському канцлерові. В звіринцях маєтку плодилися лосі і сарни.

Граф значно полегшив життя селян, коли скасував панщину, запровадив грошовий податок і дозволив заробітки на стороні, в тім і в його маєтках. Верхи він об'їздив свої володіння, розмовляв з селянами, частувався гречаниками і вареною кукурудзою. При нагоді міг затанцювати джигуна, хоча бувало це нечасто.

Жозефіна тим часом провадила життя статс-дамі імператриці Єкатерини Другої і народжувала дітей, батьківство яких оточення приписувало багатьом чоловікам. Сина від російського генерал-майора Держанського вона таємно народила в Тульчині і віддала на виховання в одному з фільварків, але недоброзичливці донесли про це графу і він скористався нагодою, щоб почати процес зневаження шлюбу. Потоцький дуже хотів звільнитися від шлюбу ще й тому, що тим часом у його житті з'явилося соняшне світло: граф зустрів красуню-грекиню Софію!

Вхідний павільйон парку „Софіївка“

На час зустрічі з Потоцьким Софія вже пережила кілька романтичних пригод. Одна з них дала їй чоловіка – Юзефа Віта, який заручився з чарівною грекинею без роздуму і проти волі батька. Юзеф командував польським гарнізоном в Кам'янці-Подільському, але порушив дисципліну – залишив фортецю, щоб подивитися, як військо Суворова штурмує близький Хотин.

Росіяни звабили його до себе, зробили генералом і призначили комендантом в Херсоні. Софія Віт жила в Парижі, приймаючи заливання наслідника французького престолу і сцени ревностів чоловіка, які змусили її виїхати з блискової столиці в далекий Херсон. Звідси вона наїздила в Яси, де на неї чекав командувач російського війська граф Потьомкин.

Раптова смерть Потьомкина залишила Софію без шанувальника, але ненадовго: Потоцький відвідав Яси, побачив Софію і незабаром таємно поселив її в Тульчині.

Жах охопив місцеве панство від такого перелюбу. Жозефіна при наближенні Софії до Тульчина виїхала в сусіднє село Війтівку. Потоцький і Віт почали затяжні процеси про розлучення з дружинами. Життя в родовому тульчинському маєтку було обтяжливим для закоханих, і граф вирішив оселитися в менш людному місці. В 1795 році він прибував близько Умані романтичне урочище і запросив інженера Метцеля. Досить швидко тут з'явився парк, названий на честь Софії. Жозефіна померла від руки петербурзького лікаря Берта-лоці, який дав їй якісь засоби, щоб позбутися чергової вагітності, що сталася в романі чи то з послом Франції Шоселем, чи то з шляхтичем Тадеушем Мосаковським...

Красуня Софія не мала щастя з графом. Їхні діти померли маленькими, і в парку з'явилась в пам'ять про них Колона смерті зі зламанною верхівкою. Придворний поет Станіслав Трембєцький, який оспівав парк в громіздкій поемі, написав про колону:

Похмуре каміння - улюблені тіні померлих

Константа, Микули, Гелени... Їх доля забрала

в кошовні гробниці, роду надії і слави зірниць, залишився камінь

як слід поминання - матері сльози, батька зітхання...

Син Станіслава і Жозефіни виріс гравцем і гулякою, був видалений від двору російського імператора Павла, приніс батькові чима-

ло страждань своїми заливаннями до Софії. Після смерті батька матчука відправила його за кордон, де він помер від хвороби, викликані згубними пристрастями.

Граф Станіслав помер в травні 1805 року, отруївши організм хемікаліями, які ніби збільшували чоловічу силу, і був похований в костелі Домініканського монастиря (в ніч перед похованням зловмисники пограбували його, роздягли і залишили на грудях лише медальйон з портретиком Герти). Пізніше у зв'язку з переданням будівлі костела Російській Православній Церкві графа перепоховали на цвинтарі.

Софія померла в листопаді 1822 року від раку матки в Берліні. Її тіло поклали в кам'яному саркофазі в церкві сусіднього містечка Тальне (Умань була вже військовим поселенням Росії, а парк називався Царициним), але землетрус зруйнував саркофаг, і люди, які прибігли до церкви, побачили забальзамовану Софію в її колишній красі. Вдруге її поховали на цвинтарі під каменем. Тальне належало дочці Потоцьких – Ользі, яка стала дружиною російського графа Нарішкина. Недавно місцевий краєзнавець Вадим Мицик зацікавився дивним тесаним каменем, що служив за кладку через річку Гірський Тікич, заліз під нього знизу і побачив епітафію – це був нагробок Софії.

Численні дочки Станіслава і Жозефіни стали дружинами російських сановників і генералів – Бахметьєва, Браницького, Кисельова, Нарішкина... Якось я побував на тальнівській інкубаторній станції з виведення курчат, зваблений тим, що її розмістили в мальовничому невеликому костелику. Мені розповіли, що тут була похована Ольга Нарішкина – графиня Потоцька.

У сховищі вугілля лежала біломармурова плита-віньєта з вирізьбленими трояндами, яку зняли з захоронення Ольги. Білий мармур вже просочився вугільним пилом... Коли Україна стала незалежною, костелик повернули місцевій римо-католицькій громаді, але про мармурову плиту вже ніхто тут не пам'ятав.

Мені видається, що Герта, Жозефіна, Софія – дружини меланхолійного графа – не пішли з парку. Мені видається, що їхні сумні тіні бродять серед скельного громаддя, а вночі спускають човен на бистрині підземної ріки...

Левко Хмельковський

Водоспад у гроті Венери закриває постать римської красуні тонкою пеленою води, але бувають миті, коли статую видно в усій красі.

СПОМИН

І тепер „Свобода“ стала єдиною розрадою

Студентське життя у Львові перед війною проходило різноманітно. Треба було ходити на виклади та вивчати медичні предмети, але у вільному часі ми забавлялись, ходили з дівчатами. Я зустрічався з одною панною, яку я знав ще зі Станиславова. Її брат був моїм провідником в ОУН, пізніше належав до дивізії і був убитий під Бродами.

– Коли думаю про тебе, Славочку, – сказав він мені недавно мій сусід ще з дому, – то здається, що ти був трохи інших від твоїх товаришів. Часом здавалось, що дівчата прилипали до тебе, як бджоли до меду. Навіть моя сестра залицалась до тебе.

Коли советська армія наближалась до Галичини для другої окупації, ми роз'їхалися хто-куди. Я любив своїх родичів і хотів бути разом з ними, але радості вдома не було. Вже раніше мого стрічного брата, круглого сироту, який жив з нами, гестапо розстріляло. Пізніше мій рідний брат, який належав до УПА, був теж розстріляний, а старша сестра померла. Сумно мені було, то я теж мусів покидати родичів, щоб оминати призову до советської армії, яка вже підходила під Станиславів. Я подався на захід і вже ніколи родичів не бачив. Теж покинув свою дівчину, бо її місцевість вже була закрита більшовиками.

Коли я ішов на захід, дорогою стрінув мене німецький майор, перевірив медичну виказку на німецькій мові і забрав мене до свого батальйону. У армії було чимало україн-

ців, переважно зі східних територій України. Часом після чарки та під впливом пісень українців, здавалось, що не так з нами й погано.

Через якийсь час ми перейшли Карпати та подались на Словаччину, яка виявилась заможною державою. Ми часто купували сало, „палінку“ (горілку) та папіроси. Сало смажили на вогні, запивали палінкою. Одного дня наш майор був убитий і ми переживали за нього. Був доброю вдачею. Я тоді мав щастя залишитись живим. Це не був перший раз, що я вийшов цілий під час обстрілу.

В одному селі, коли я вийшов на дорогу подивитись, що за стріляння відбувається, мене стрінули два мадярські жовніри і хотіли стрільнути в мене, я почав говорити до них по-німецьки, але вони мене не розуміли. Нараз підійшов до нас німецький лейтенант, махнув рукою на мадярів і забрав мене зі собою. Опісля я довідався, що в лісі УПА стріляло в мадярських жовнірів, і ті два, що хотіли мене застрілити, думали, що я з УПА.

Після року моєї служби мене повідомив мій капітан, що маю бути звільнений з армії відносно закону, бо студенти медицини після одного року служби повинні кінчати студії. Я і мій товариш залишили наш батальйон та поїхали через Братиславу і Відень, аж під Берлін. Коли прибули до медичного інституту, то стрінули там українців, білорусів та професорів різних національностей. Бракувало харчів та майже кожний

день були вибухи американських бомб. Довго ми там не були, більшовики підходили під Берлін, нас посадили на поїзд та повезли далеко на південь, до Баварії. Тут я в лікарні помагав лікареві опікуватись пацієнтами старшого віку. Після того я вже ніколи її не бачив, але знаю, вона є в Америці. Я видужав, поздавав всі іспити та зробив 14-місячний „інтерншіп“ в Мюнхені. Час проходив і я почав ходити з панною, що її батько був лікарем. Вкінці ми побрались, жили під Мюнхеном, мали донечку і тому, що її родичі вже були в Америці, вона рішила виїхати до них. Я ще остався на один рік, щоб здати додатковий іспит на ступінь доктора. Через рік і я виїхав до Америки та стрінув дружину та донечку в Нью-Йорку.

З початку я мусів працювати в анестезії з огляду на слабке знання англійської мови. Працював під наглядом лікаря-анестезиста та при асистії однієї сестри. По праці в анестезії я почав „інтерншіп“ в тому шпиталі. Праці було досить, часом треба було чергувати вночі та в кінці тижня. Дуже часто, головню ночами, доводилось приймати пологи, щоб гінеколог міг спокійно спати вдома. На другий день міг дістати від нього 5 доларів. Пізніше ми переїхали в Конектикат, де я почав працювати у психіатрії.

Ми одержали дім, безплатне харчування, меблі і навіть посуд. Я там працював кілька років, але з огляду, що там не було праці для моєї дружини, вирішили переїхати в інше місце, де ліпше платили та моя дружина могла дістати працю ляборантки. Там мусів здати іспит для лікарів-емігрантів. Наше життя там було досить заможне. Ми купили досить великий дім з басейном та городом, нову автомашину. Це був час, коли я вступив в члени УНСОю-

зу. Ми мали досить грошей і могли роз'їжджати по Америці, Канаді та по цілій Європі. Там ми прожили 17 літ, після чого вирішили переїхати на Флориду. Купили дім у Талагасі, а пізніше ще один – у Сейнт-Пітерсбургу, де ми літом проводили час.

Після 11 років праці настав час відходу на емеритурі, після чого я опинився в Талагасі, майже без приятелів. Моя дружина почала хворіти. В минулому вона виступала в театрі в різних ролях, співала, грала на фортепіяні, малювала. Вона була однією з чотирьох дівчат, в яких я був закоханий в різні часи мого життя. Всі чотири стали жінками лікарів. Перша вийшла за мадяра, друга – за українця, третя – за советського лікаря, а четверта – за того лікаря, що пише ці спомини.

У великому смутку я і моя дочка прощали мою дружину в часі її відходу у вічність в грудні, перед Різдом та новим 2000 роком. Після її смерті я продав наші будинки в Сейнт-Пітерсбургу і Талагасі. Тепер живу у великій кімнаті, в домі моєї дочки. В місті немає українського поселення.

Веселе життя молодості відвільно, осталися тільки спомини про давнє минуле. Часто вони летять далеко до рідного краю та до тих місць, де колись молоді ноги носили. Одна тут розрада – моя цінна та дорога „Свобода“. Вона дає мені снагу до ще трохи довшого життя. Вона наче мій близький добрий приятель, що підтримує мене на душі в моєму старшому самотньому житті.

По правді – я не міг би в чужому середовищі існувати без неї. Мені здається, що „Свобода“ стає часописом широкого масштабу з кожним роком. Не раз думаю, що один день вона принесе радісну вістку про нове вимірне життя в нашій славній могучій Україні.

Д-р Ярослав Павліський,
Талагасі, Флориди

‘Музика в Інституті’

Валіда Расулова-Сук

Фортепіано

WEILL RECITAL HALL

Carnegie Hall

154 West 57th Street, New York, NY 10019

Субота, 22 січня о 8:30 вечора

-Програма-

Д. СКАРАТТИ
Д. СКАРАТТИ
Й. ГАЙДЕН
В.А. МОЦАРТ

-Інтермеццо-

К. КАРАЄВ
К. ДЕБЮСІ
Ф. ШОПЕН

Квитки можна придбати за телефоном (212) 247-7800
Онлайн www.carnegiehall.org

Партер: \$ 30

Балкон: \$ 25

LVIV EXPRESS
PARCEL SERVICES

1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036

PACKAGES TO UKRAINE

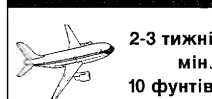
BELOUSSIA • RUSSIA • POLAND • ESTONIA • LATVIA • LITHUANIA • SLOVAKIA

МОРЕМ

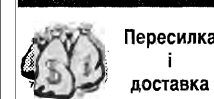
мінімум
10 фунтів

ЛІТАКОМ

2-3 тижні
мін.
10 фунтів

ДОЛЯРИ

Пересилка
і
доставка

ЕЛЕКТРОНІКА

220 V

15 років в бізнесі чесною і добросовісною праці.

Відправляємо і полагодуємо митні справи.

У зв'язку з розширенням компанія пошукує агентів до співпраці.

Доставляємо пакки до України, Білорусі, Росії, Польщі,

Естонії, Литви, Латвії, Словачії.

Підбираємо пакки з дому безкоштовно.

Пересилка пакчок через UPS для клієнтів з інших штатів.

Call Toll Free 1-800-965-7262

**ПАЧКИ В
УКРАЇНУ**

DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з України, зробити візи до України.

До вибору 99 взірців хусток!

Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ

688 Sanford Ave

Тел.: (973) 373-8783

(888) 336-4776

CLIFTON, NJ

565 Clifton Ave

Тел.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA

1801 Cottman Ave

Тел.: (215) 728-6040

Продюсерський центр "Міст-Медіа" представляє:
ГЕРОЇ ПОМАРАНЧЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ -
 концерти Народної артистки України

Оксани БІЛОЗІР

Детройт

19 лютого 7:00 вечора
 26601 Ryan Rd., Warren, MI
 586-757-6322

Спонсори: Міст-Детройт, Міст Олана,
 Кредитова Спілка Самопоміч

Торонто

20 лютого 5:00 вечора
 Metro Convention Centre

Спонсори: крамниця Вест-Арка,
 компанія Срібна Мандрівка,
 телепрограма Світосгляд
 Квитки у відділах Кредитової Спілки Будучність,
 у крамниці Вест-Арка, у головному офісі корп. Міст
 або за тел.: 416-236-2032

Клівленд

26 лютого, 7:00 вечора
 Hall of Pokrova
 Ukrainian Church
 6812 Broadview Rd.,
 Parma, OH
 216-240-4997

Спонсори: Корпорація Огайо Експорт,
 International Food Deli

Чикаго

27 лютого, 5:00 вечора
 Copernicus Cultural and
 Civic Center
 5216 West Lawrence Avenue
 773-489-9225

Спонсори: Міст-Карпати,
 MB Financial Bank

Гартфорд

4 березня, 7:00 вечора
 Bulkley High School Auditorium
 300 Wethersfield Ave.
 860-965-8349
 860-296-9019

Філадельфія

5 березня 7:00 вечора
 Ukrainian Educational and
 Cultural Center
 700 Cedar Rd., Jenkintown, PA
 215-725-0377

Спонсори: Міст-Америка,
 Universal Travel Services

Нью-Йорк

6 березня, 2:30 по полудні
 Millenium Theatre
 908-474-1100

Спонсор: Міст-Америка

Генеральні спонсори кнцертів:

БУДУЧНІСТЬ
 КРЕДИТОВА СПІЛКА

Кращі музиканти України
 та шоу-балет "Фест"

**SUMA (Yonkers)
FEDERAL CREDIT UNION
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА**

40 Years of Service to Our Members and Ukrainian Community

40 Років на службі членству і громаді

- Додаткові години урядування
- Обслуговуємо від 8:30 ранку до 8 год. веч.
- Вікно- каса (Drive Thru) при головному бюрі
- АТМ 24 години, 7 днів (при головному бюрі)
- Зберігальні скриньки (save deposit boxes)
 - Visa кредитна картка лише 9%
 - Нові позички
- Позички на землю (Vacant Land Loans)
- Позички на будову (Construction Loans)

Високопрофесійні працівники нашої кредитівки радо допоможуть поладити Ваші фінансові справи. Ставайте членами Кредитівки СУМА і скористайтесь із наших найкращих умов.

**Головне бюро
Main Office**

125 Corporate Blvd
Yonkers, NY 10701-6841

- Tel: (914) 220-4900 Fax: (914) 220-4090
- E-mail address: SUMAYONFCU@AOL.com
- 1-888-644-SUMA

**Філія в Йонкерсі
Yonkers Branch**

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900

**Філія в Спрінг Валі
Spring Valley Branch**

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087

**Філія в Стемфорді
Stamford Branch**

39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-696-0498

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

Tel.: (973) 763-8778

ROXOLANA

International Trade, LTD
e-mail: roxolana@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

* Додаткова оплата за доставку існують певні обмеження.

Додаткова оплата за доставку – \$10 – Західна Україна; \$15 – Східна Україна
Телефонуйте безкоштовно:

1-888-PAKUNOK (1-888-725-8665)

Roxolana Travel

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на летовище.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

Roxolana Money Service

В Україні:	ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ	
\$100 - \$8	\$500 - \$25	\$900 - \$45
\$200 - \$14	\$600 - \$30	\$1000 - \$50
\$300 - \$18	\$700 - \$35	\$1500 - \$75
\$400 - \$20	\$800 - \$40	\$2000 - \$100

Маємо ліцензію на пересилку доларів. Також пересилаємо в інші країни.

• Доставка \$10 за кожне замовлення

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталогу вміст пакунок: борошно – 20 ф., гречка – 10 ф., олія – 1 галон, тушонка – 3 ф., сальмі – 3 ф., родзинки – 3 ф., дріжджі – 1 ф., кава в зернах – 2 ф., шоколад – 2 плитки.
Ціна \$ 99 за 51 ф.

**UKRAINE
A CONCISE
ENCYCLOPEDIA**

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

універсальне джерело знань про Україну!

Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 75.00 дол. (було 95 дол.)

За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошовим переказом надсилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Мешканці Нью-Джерсі підлягають 6%-му податку.

**ЧОМУ Я Є ЧЛЕНОМ
ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ**

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК?

ТОМУ ЩО,

- **ВІДСОТКИ НА ОЩАДНОСТЯХ-НАЙВИЩІ!**
- **ВІДСОТКИ НА ПОЗИЧКАХ-НАЙНИЖЧІ!**
- **ПЕРСОНАЛЬНА ТА КОНФІДЕНЦІЙНА ОБСЛУГА.**

ЗАВЖДИ РАДО ВІТАЄМО ВСІХ ЧЛЕНІВ

ТА ЗАПРОШУЄМО ВСТУПИТИ В ЧЛЕНСТВО

НОВОПРИБУЛИХ КРАЯН !

ГОЛОВНЕ БЮРО:

108 SECOND AVE
NEW YORK, NY 10003
TEL: 212 473-7310
FAX: 212 473-3251

ФІЛІЯ В КЕРТОНКСОНІ:
6325 ROUTE 209
KERTONKSON, NY 12446
TEL: 845-626-2938
FAX: 845 626-8636

ФІЛІЯ В ЮНІОНДЕЙЛ
226 UNIONDALE AVE,
UNIONDALE, NY 11553
TEL: 516 565-2393
FAX: 516 565-2097

ФІЛІЯ В АСТОРІІ:
32-01 31ST AVE
ASTORIA NY 11106
TEL: 718 626-0506
FAX: 718 626-0458

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
SRNYFCU @AOL.COM

ІНТЕРНЕТ:
WWW.SELFRELIANCENY.ORG

**ПОЗА НЬЮ ЙОРКОМ ДЗВОНІТЬ
БЕЗКОШТОВНО: 1-888-SELFREL**

Каша я **НАДСИЛАЮ** гроші через компанію "Вестерн Юніон",
Я також одержую нагороду!

На думку компанії "Вестерн Юніон", ті, хто допомагають іншим, також заслуговують на нагороду. Отже, вступаючи до програми "Золота картка" компанії "Вестерн Юніон", ви зароблятимете нагородні бали за кожен переказ, зроблений з Золотою картою.

✓ ЗАОЩАДЖУЙТЕ ГРОШІ

Ви можете використати свої бали в обмін на знижку при оплаті послуг за наступний грошовий переказ.

✓ ЗАОЩАДЖУЙТЕ ЧАС

Усі ваші дані вже запрограмовані на вашу картку, отже ви заощаджуєте час, завдяки використанню "швидкого формуляра".

✓ ЗАРОБЛЯЙТЕ ЦІННІ ПРИЗИ

Ви також можете використати свої бали в обмін на цінні нагороди, як, наприклад, електронну апаратуру, фотоапарати, годинники, тощо.

✓ ЗАОЩАДЖУЙТЕ НА ТЕЛЕФОННИХ ДЗВІНКАХ

Кожного разу, коли ви робите переказ по Золотій картці, ви одержуєте право безкоштовно зателефонувати до будь-якої точки земної кулі*. З якого боку не подивитися, ця програма є насправді золотою для наших лояльних клієнтів!

Отже не гайте часу - приєднуйтеся сьогодні! Просто зателефонуйте по телефону **1-877-984-0468** або відвідайте будь-яке відділення "Вестерн Юніон".

Ми розмовляємо українською мовою.

Зближуємо людей. Відкриваємо можливості.

WESTERN UNION

Для вступу до програми
зателефонуйте за номером
1-877-984-0468 до
31 січня 2005 року і назвіть
рекламний код "Європа",
щоб одержати **ДОДАТКОВІ** преміальні бали! **

© 2004 Western Union Holdings, Inc. Усі права застережені.

Назва, логотип, товарні знаки і знаки обслуговування Western Union є відповідною власністю компанії "Вестерн Юніон холдінгс інкорпорејтед" і зареєстровані та (або) використовуються у Сполучених Штатах Америки і багатьох іноземних країнах.

* В обмін на нагородні бали можуть бути одержані знижки до \$30 при оплаті послуг за здійснення грошового переказу. У залежності від кількості зароблених вами балів і країни, до якої надсилаються гроші, ви одержите до 20 хвилин внутрішніх або до п'яти хвилин міжнародних телефонних переглядів. Телефонні послуги надаються компанією "Голд лайн телеменеджмент інкорпорејтед", а не компанією "Вестерн Юніон", за тарифами, зареєстрованими у відповідних державних органах. Дзвінки повинні виконуватися з телефону з тональним набором. Компанія "Вестерн Юніон" не несе відповідальності за втрату, крадіжку та несанкціоноване використання телефонного ПІН-коду картки. Пакет нового учасника програми "Золота картка", що ви одержите, включатиме Умови програми "Золота картка" компанії "Вестерн Юніон", а також діючі в компанії "Вестерн Юніон" правила щодо забезпечення конфіденційності інформації. Нагороди можуть змінюватися. Поширюється тільки на наступні операції відправлення грошей: грошові перекази Western Union і платежі Western Union Quick Collect. Пропозиція не поширюється на всі операції, що здійснюються по телефону 1-800-CALL-CASH, в рамках програм послуг за попередньою оплатою Western Union Prepaid Services, переказів через банкомати Western Union Money Transfer @ ATM та по Інтернету на сайті www.westernunion.com. Повне пояснення у деталях міститься в Умовах програми карток компанії "Вестерн Юніон".

** П'ять додаткових балів кожному новому учасникові. Додаткові бали одержать тільки нові учасники, що вступили до програми, зателефонувавши за номером 1-877-984-0468. Для одержання балів чи вступу до програми надсилати переказ не потрібно. Картка та Пакет нового учасника програми будуть відправлені вам поштою.

Пам'яті воюка і друга

Прийшла до нас дуже болюча вістка, що 27 вересня 2004 року відійшов у вічність мій приятель, самовідданий український патріот Андрій Славич.

Моя думки вернулися на Волинь 1938-43 років, коли ми були молоді і брали участь в націоналістичному русі. Тоді на Волині польська влада закривала „Просвіти”, змушувала православне духовенство викладати у школах релігію польською мовою, українських дітей не допускали до навчання у середніх школах, бо в них було мало „польщизни”, видавали „вовчі квитки”. З таким „свідомством” до школи уже ніде не приймали. Такою нелюдяною поведінкою поляки викликали до себе ненависть, а то й помсту. Національна свідомість на Волині росла дуже швидко – при допомозі старшин Армії УНР, духовенства та інтелігентів-патріотів.

Ще більших втрат зазнала Волинь з приходом більшовиків, вони вивозили людей в Сибір, в'язниці наповнювали молодим цвітом Волині.

Відтак прийшов німецький „цивілізований” окупант, який вивозив українську молодь до Німеччини, на невідільницьку працю. На Волині ув'язнювали духовенство, інтелігенцію, членів ОУН, розстрілювали тисячами. Німецька жорстокість змусила українців стати у своїй обороні, першим виступив проти німців і червоних партизанів отаман Бульба Боровець із своїми відділами УПА.

Потім виникли відділи на Крем'янецьчині під командою М. Хрона, на Володимирщині – під командою Білого, на Луччині – під командою Волинця. Ще одним партизанським відділом на Луччині командував сотник Нечай. До того Відділу вступив Андрій Славич з друзями-студентами Білокриницького технікуму, де ми з ним потоваришували.

Коли було утворено „Український Легіон Самооборони”, мені доручили командувати Другою сотнею, а до неї був призначений чотовим Андрій Славич. Я був задоволений, бо у ньому ще раніш бачив доброго воюка і відповідального командира. Легіон, мабуть, був чи не єдиним у німецькому вій-

ську, який мав українську команду, та всі підстаршинські і старшинські курси провадилися українською мовою.

У 1945 році Легіон опинився на австрійській території, а 7 березня того ж року УЛС приєднався до дивізії „Галичина” і перестав існувати як окрема військова одиниця. Багато легіонерів разом з Дивізією опинилися в Італії у полоні, серед них Андрій Славич. Я залишився у Німеччині з дружиною і маленьким сином. У яку б країну доля занесла наших друзів, вони відразу творили організоване життя, будували церкви, школи, громадські організації.

Андрій Славич відбудув полон в Італії, потім переїхав до Англії і там, у Галіфаксі, одружився з Ганною Пісоцькою. По якомусь часі родина Славичів з маленьким сином Олегом переїхала до Канади і поселилася у Торонто. Бог їх поблагословив ще сином Євгеном і донькою Тамарою та внуками і внучками, яких покійний дуже любив і тішився ними.

У Канаді Андрій Славич був, як колись у війську, добрим членом громади, вірним товаришем. Належав до багатьох організацій, був головою Братства при православній церкві св. Андрія, головою Крайової управи стрілецької громади, головою УНО Канади. Андрій Славич так був зайнятий працею, що не зоглянувся, як важка недуга поклатала у лікарню...

Покійний залишив у глибокому смутку дружину, дітей, внуків, родину і друзів в Україні і в інших країнах. Похоронну відправу довершив Владика Української Православної Церкви Юрій Калішук із священниками о. Юрієм Гнатів, о. Богданом, при участі хору. Чисельна українська громада прийшла віддати пошану і провести на вічний спочинок людину, яка заслужила на признание і пошану. Висловлюючи глибоке співчуття дружині Гані, синам Олегові, Євгенові, внукам та доні Тамарі з родиною, клоню свою голову перед твоїм прахом, побратиме. Пам'ять про тебе залишиться назавжди в наших серцях. Нехай канадська земля буде тобі пухом!

Командир 2-ої сотні М. К.

Ділимося сумною вісткою, що 30 листопада 2004 р. на 83-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча Мама і Баба

бл. п.

Люба Яцишин

народилася 4 червня 1921р.
в Купиченцях, Україна.

В глибокому смутку залишилися:

Дочка – Галя

Син – Тарас з дружиною Христею

Внуки – Павлусь і Михась Яцишин

Христина і Софія Турчиневиць
(з мамою Кані Стедлер)

Сестра – Слава Кришталович з дітьми

Дзвінкою і Богданом

Ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні

Вічна її пам'ять!

ДРУГА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ

бл. п.

**ВЕРОНІКИ ЦЕГЕЛЬСЬКОЇ
з ДРОЗДОВСЬКИХ**

15 березня 1911 р. †10 січня 2003 р.

Лірико-колюратурне сопрано, вчителька,
кравчиня оригінальних фасонів.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(908) 964-4222

(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

За мову і зміст
посмертних оголошень подяк
редакція не відповідає

Ділимося болючою вісткою, що
26 грудня 2004 р. відійшов від нас у вічність на
79-му році життя наш найдорожчий і незабутній
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.
ІВАН МАТІЯШ

У 1963 р. покійний Іван заложив оркестру „Калина“.
Його оркестра багато років грала в різних містах Коннектикату
і Массачусеттс. Покійний сам укладав пісні і ноти для своєї оркестри.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 30 грудня 2004 р. в українській
католицькій церкві св. Миколая в Гартфорд, Конн.

Тіло Покійного спочило на українському католицькому цвинтарі св.
Миколая у Glastonbury, CT.

Залишені у глибокому смутку:

- дружина – СТЕФАНІЯ
- син – НЕСТОР з дружиною МАРІЙКОЮ
- дочки – НАДЯ з чоловіком РОБЕРТОМ ВЕСТ
- ГЕНЯ з чоловіком ТИМОТЕЄМ ВЕСТ
- внуки – ДЖЕЙМС ВЕСТ з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
- ТІНА ВЕСТ
- МИКОЛА МАТІЯШ
- АНТОН ВЕСТ
- правнучка – МИКЕЙЛА ДИНЕТАЛІ
- і рідні в Америці і Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 7 січня
2005 р. відійшла у вічність на 90-му році
трудлюбивого життя наша найдорожча
МАТИ і БАБУСЯ

бл. п.
СТЕФАНІЯ ДЯЧОК

Нар. 12 січня 1914 р. у Красні, Україна.
Голова Марійської Дружини, гумористка,
громадський діяч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 15 січня 2005 р. в катедрі
Пресвятої Родини у Вашингтоні, ДК., а відтак на цвинтарі Сідер Гіл.

Залишені в глибокому смутку:

- донька – ЛЯРИСА з мужем ГЕЛЬМУТОМ ВІЛЬДОМ
- сини – ОРЕСТ з дружиною ОЛЬГОЮ ШАЙДОЮ
- ДАРІАН з дружиною МІРТОЮ ПЕРЕЙРА
- внуки – ТЕОДОР, ОЛЕКСАНДРА та КАТЕРИНА ВІЛЬД
- МАРКО, АНДРІЙ та МАТЕЙ ДЯЧКИ
- ОЛЕКСАНДЕР і ХРИСТОФЕР ДЯЧКИ
- ближча і дальша родина в Америці і Україні.
- Вічна їй пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу Покійної родина просить складати пожертви на
Фонд Допомоги Сиротам в Україні.

ORPHANS AID SOCIETY IN UKRAINE, 129 Ridge Road, Douglaston, NY 11363.
Tel.: (718) 423-4966.

Please make checks out to „Orphans Aid Society“.

Ділимося болючою вісткою з приятелями та знайомими, що 3 січня 2005 р.
відійшла у вічність наша найдорожча ДОНЬКА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
СВІТЛАНА ГРАБОВСЬКА-ЧОЛГАН

колишній заступник директора бібліотеки ім. В. Стефаніка у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 6 січня 2005 р. у церкві св. Юра в
Нью-Йорку, а відтак тіло Покійної поховано біля її мужа д-ра Іларіона Чолгана на
цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишені:

- мати – НІНА ВИТВИЦЬКА
- сини – ОЛЕГ ГРАБОВСЬКИЙ з дружиною ЛЮДОЮ
- МИРОСЛАВ ГРАБОВСЬКИЙ з дружиною НАТАЛКОЮ
- внуки – НАСТУНЯ, СВІТЛАНА і ГАНУСЯ
- сестра – ЛЮДМИЛА ГЕТЬМАНЧУК з родиною в Україні
- ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна їй пам'ять!

Ділюся сумною вісткою, що 21 грудня 2004 р.
відійшов у вічність мій дорогий МУЖ

бл. п.
ЕВСТАХІЙ ГУСАК

з яким я прожила 58 років.
Покійний нар. 30 квітня 1920 р. в селі Гайворонка,
р-н Теребовля, Тернопіль, Україна.

Довголітній член парафії св. о. Миколая у Вілмінгтоні і займав пост у будівель-
ному комітеті цієї церкви.
По приїзді до Америки вступив в члени УНСоюзу і займав кілька років пост пред-
сідника 173 Відділу. Був жертвенний і підтримував українські організації.

ПАРАСТАС відбувся 27 грудня 2004 р. о год. 7-й веч. у похоронному заведенні
Ясіка.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 28 грудня о год. 10-й ранку в цер-
кві св. Миколая у Вілмінгтоні, Дел., а опісля похований на цвинтарі Всіх Святих у
Вілмінгтоні, Дел.

Залишив у смутку:

- дружину – КАТЕРИНУ
- дві сестри – ЕВСТАХІЮ і АННУ в Україні
- ближчу і дальшу родину в Америці і Україні
- та всіх приятелів і знайомих.

Вічна йому пам'ять!

Дружина просить в пам'ять Покійного складати пожертви на Семінар у
Вашінгтоні, Д.К., 201 Taylor Street, N.E. Washington, DC 20017.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИРОН КІНАЛЬ член 283 Відд. УНС Т-ва
„Запорозька Січ“ в Аубурні, Н.Й. Помер
27 серпня 2004 р. на 81-му році життя.
Нар. в 1923 р. в селі Бівса в Україні. Чле-
ном УНС став в 1977 р. Залишив у глибо-
кому смутку дружину Анну, дочку Петру-
сю з родиною, синів Михайла і Івана з ро-
динами, шість внуків і двох братів Романа
і Стефана в Україні. Похорон відбувся 31
серпня 2004 р. на цвинтарі св. Йосифа в
Аубурні, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ФОСТИК член 355 Відд. УНС
Т-ва „Запорозька Січ“ в Ст. Джозеф, Мі-
зурі. Помер 1 серпня 2004 р. на 55-му
році життя. Нар. в 1949 р. в Німеччині.
Членом УНС став в 1969 р. Залишив у
глибокому смутку сестер Мічел, Карол,
Розу, Анну, братів Івана, Грега і Вілліама.
Похорон відбувся 4 серпня 2004 р. на
цвинтарі Мавнт Олівет в Ст. Джозеф,
Мізури.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

У глибокому смутку повідомляємо, що 9 січня 2005 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.
д-р ІГОР ВИТВИЦЬКИЙ

нар. 8 листопада 1912 р. в Дрогобичі, Україна. Син покійного
д-ра Стефана Витвицького, колишнього президента УНР в екзилі.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 14 січня 2005 р. в Humiston Funeral
Home в Кергонксоні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 15 січня 2005 р., о год. 10-й
ранку в українській католицькій церкві св. Трійці в Кергонксоні, а відтак на
цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У смутку залишилися:

- дружина – ДАРІЯ ВИТВИЦЬКА з дому ЗАЦЕРКОВНА
- син – АНДРІЙ ВИТВИЦЬКИЙ з дружиною ТАНЕЮ
- донька – д-р МАРІЯ ВИТВИЦЬКА-ДІНГАРТ
- внуки – КСЕНЯ ВИТВИЦЬКА-ОЛСЕН з родиною
- СТЕФАН ВИТВИЦЬКИЙ
- правнуки – НІНА і НИКОЛА
- та ближча і дальша родина в Україні, Америці і Канаді.

Вічна йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
5 Stable Lane tel./fax: (908) 782-5451
Flemington, N.J. 08822
Email: eugenemaria@patmedia.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець
забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St. #1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
450 дол. + tax (round trip)
320 дол. + tax (one way)
Київ
549 дол. + tax (round trip)
375 дол. + tax (one way)
Restrictions Apply

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“
Музика на весілля, забава, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail: dumamuse@aol.com

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983
• Серйозні персональні пошкодження
• Купно, продаж нерухомостей
(Real Estate and coop-closings)
• Репрезентування комерційної
діяльності
• Securities arbitration
• Розводи
• Заповіти-офіційні завірення
157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
• книжки (в твердій і м'якій оправі)
• журнали (з експедицією, або без)
• канцелярські друки
• весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)
Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА
1. Більше ніж 25 років будівельної практики.
2. Говоримо по-англійськи і по-українськи.
3. Забезпечені повністю страхівкою.
4. Будуємо на нашій або на Вашій площі.
5. Високо кваліфіковані працівники.
Будуємо в North Port, Venice, South Venice, Englewood.
ІГОР ГРОНЬ,
президент
(941) 270-2413
ЛЮБОМИР ЛУЖНЯК,
заст. президента
(941) 270-2411
TRIDENT DEVELOPMENT CORPORATION

Понад 30,000 читачів тижнево читають рекламу у „СВОБОДІ“
ОГОЛОШУЙТЕСЯ!
Оголошення приймаються від понеділка до п'ятниці
Tel.: (973) 292-9800 ext. 3040 • Fax.: (973) 644-9510
E-Mail: svoboda@att.net
Поштою: SVOBODA
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

КАРПАТ
Export • **КАРПАТ** • Import Ltd.
FAST GUARANTEED DELIVERY
KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ ПРОДУКТОВІ НАБОРИ ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

**НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата
в Україні, Польщу та інші держави**

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ

ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

**НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ
ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ**

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!